

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 28 БЕРЕЗНЯ 2008 РОКУ ЧИСЛО 13 VOL. CXV FRIDAY, MARCH 28, 2008 No. 13

Україна подає позов до Росії на 1.5 млрд. дол. відшкодування

КИЇВ. – Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій на своєму засіданні 18 березня доручила Міністерству транспорту і зв'язку спільно з Міністерством охорони навколишнього середовища підготувати позов до Росії з вимогою про відшкодування Україні збитків у розмірі близько 1.5 млрд. дол., завданих у висліді забруднення Чорного моря в акваторії Керченської протоки унаслідок корабельної аварії російського танкера в листопаді 2007 року. Причому претензії будуть пред'явлені не компанії-судновласникові, а державі Росія.

На згадану жорстку заяву Києва майже відразу надійшли коментарі з Москви. „Ми ще не знайомі з сенсом позовної заяви. Коли побачимо конкретні матеріяли, вивчатимемо вимоги української сторони", – сказав 19 березня заступник голови Російського нагляду за станом природи Олег Мітволь. Щодо тієї обставини, що українська сторона збирається пред'явити позов не до судновласника, а до держави, він заявив, що „правових підстав для пред'явлень позову до Росії немає".

Проте Україна має досить вагомі арґументи в майбутньому судовому процесі, про що в російському уряді, певна річ, знають. У листопаді минулого року під час сильної бурі в Керченській протоці і Чорному морі 12 суден зазнали аварії і чотири судна затонули, а у воду потрапили тисячі тонн мазути і сірки. З 12 суден, які зазнали аварії, вісім були російськими.

Особливо сильно постраждав російський танкер „Волґонефть-139", який стояв на якорі в Керченській протоці і розламався навпіл. Носова частина танкера залишилася стояти на якорі, а кормову частину разом з 13 членами екіпажу віднесло на мілину. Через розлам танкера в море потрапили близько 2 тис. тонн мазути, що і стало причиною збитку, який Україна оцінила у 1.5 млрд. дол.

Як з'ясувалося пізніше – і в цьому

(Закінчення на стор. 14)

Засуджено убивць Георгія Ґонґадзе

КИЇВ. – Апеляційний суд Києва 15 березня визнав винними трьох колишніх співробітників Міністерства внутрішніх справ (МВС) у вбивстві журналіста Георгія Ґонґадзе і призначив їм покарання. Ухвалу суду оголосила колеґія суддів Палати з кримінальних справ Апеляційного суду Києва на чолі з головуючою на судовому засіданні суддею Іриною Григорьєвою.

Миколі Протасову суд призначив покарання у вигляді 13 років позбавлення волі, Олександрові Поповичеві і Валерієві Костенкові – по 12 років позбавлення волі. Ця ухвала може бути оскаржена в касаційному порядку у Верховному суді протягом місяця.

Враховуючи ступінь провини підсудних та тяжкість скоєного ними злочину, суд також позбавив їх спеціяльних звань, зокрема М. Протасова та В. Костенка – полковників міліції, О. Поповича – майора міліції. Суд зобов'язав міністра внутрішніх справ розглянути питання про позбавлення всіх трьох засуджених нагород та відзнак.

Суддя Ірина Григорьєва оголошує вирок. Фото: УНІАН

Колеґія суддів оголошувала вирок майже п'ять годин. Як сказано у вироку, підсудні визна-

(Закінчення на стор. 3)

Виставка рушників та писанок в Українському музеї

Копія рушника із східного Поділля (центральна Україна). Вишиваний рушник Мирослави Стахів, дарунок Українському музеєві.

Копія рушника з Полтавської області (центральна Україна). Вишиваний рушник Мирослави Стахів, дарунок Українському музеєві. Фото: Ганя Кріль

НЮ-ЙОРК. – В Українському музеї 21 березня відкрилася виставка писанок і рушників з колекції народного мистецтва музею під назвою „Писанка та рушник: сторожі життя". Вона триватиме до кінця серпня.

Куратор виставки і музейної колекції народного мистецтва Любов Волинець пояснює, що традиції, які виходять з давньої народної культури, пов'язані з різними звичаями та ритуалами, яких дотримувалися люди для того, щоб забезпечити добро та відвернути злидні. До важливого аспекту цих ритуалів належало виготовлення предметів, які несли у собі магічні та охоронні сили. Серед них були писанки й рушники.

Вибрані на виставку рушники походять з унікальної колекції вишивок, нещодавно подарованої музеєві Мирославою Стахів. Рушники свідчать про її велику майстерність, про неабиякі знання майстрині в ділянці української вишивки. „Відомі спеціялісти з української вишивки ставлять ім'я М. Стахів на чільне місце серед вишивальниць в Америці", – сказала Л. Волинець.

Рушники, представлені на виставці, демонструють найважливіші зразки майстерности М. Стахів, переважно скопійовані з музейних оригіналів, а також власної композиції.

Писанки пов'язані з настанням весни та відродженням життя. Символічні знаки, які прикрашують писанку, походять ще з найдавніших часів, коли люди вірили у їх магічну силу. У музейній колекції народного мистецтва зберігаються сотні писанок, які відзначаються розмаїттям узорів, кольорів та орнаментики. Для кращого показу на виставці представлено карту України, на якій зображено писанки з кожної її частини.

Музей вже 32 роки працює, щоб донести до світу красу та багатство української культури, представляючи виставки, освітні програми для дорослих, молоді та дітей, а також різноманітні імпрези для громади.

Адреса музею в Ню-Йорку: 222 East 6th St. Тел.: (212) 228-0110. Електронна пошта: info@ukrainianmuseum.org. Сторінка в інтернеті: http://www.ukrainianmuseum.org.

Пресове бюро Українського музею

Гуцульські писанки з колекції Українського музею.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В Австралії вшанують пам’ять жертв Голодомору

КИЇВ. — 1 квітня в Австралії розпочинається міжнародна акція „Незгасима свічка“. Її мета – залучити світове українство до міжнародних та державних заходів з відзначення у 2007-2008 роках 75-их роковин геноциду українського народу. Акція ініційована Міжнародним координаційним комітетом Світового Конґресу Українців з відзначення 75-их роковин Голодомору 1932-1933 років в Україні та підтримана Секретаріятом Президента України, Міністерством закордонних справ та Українською всесвітньою координаційною радою. Проектом передбачається, що впродовж 2008 року, згідно з попередньо визначеним графіком, символічна свічка передаватиметься як естафета з країни в країну (всього 33 країни). В цих державах закордонні дипломатичні установи України разом з місцевими українськими громадами проводитимуть заходи, основним змістовним елементом яких є відзначення пам’яті жертв Голодомору – поминальні Богослужіння, скорботна хода, вечори-реквієми. В листопаді символічна „Незгасима свічка“ буде доставлена до Києва, де проводитимуться державні заходи з вшанування пам’яті жертв голодоморів. Символічна „Незгасима свічка“ матиме форму смолоскипа і буде оздоблена написом: „Україна пам’ятає – світ визнає“ мовою країн, в яких проходитиме акція. (*„Кореспондент“*)

Д. Медведєв повторює застереження щодо НАТО

МОСКВА. — Новообраний російський президент Дмитро Медведєв приєднався до офіційних голосів з Москви з вимогами, щоб НАТО не обіцяло майбутнього членства Україні та Грузії. 25 березня він сказав, що Росія не може бути задоволена наближенням до її кордонів військового бльоку, до якого вона сама не належить. Членство Грузії та України в НАТО шкодило б існуючій системі европейської безпеки, сказав Д. Медведєв. Висловлювання Д. Медведєва називають „попереджувальним пострілом у бік розширення НАТО“ і зауважують, що коментарі з’явилися незадовго до плянованої візити в Київ американського Президента Джорджа Буша, який активно підтримує надання Україні та Грузії Пляну дій з набуття членства. Наступного тижня Президент Дж. Буш братиме участь у зустрічі НАТО в Букарешті, куди висловив бажання приїхати також Володимир Путін. Кілька европейських країн виявили застереження щодо подальшого розширення НАТО на схід, побоюючись погіршення взаємин з Росією. Нещодавно обраний на президентську посаду Д. Медведєв повторив висловлені нещодавно президентом В. Путіним посилання на опитування громадської думки в Україні про низький рівень підтримки вступу до НАТО. Він непрямо визнав, що більшість грузинів нещодавно на референдумі висловилися за долучення до альянсу. *(ББС)*

Затонуло українське судно

ГОНКОНҐ. — Українське транспортно-буксирне судно „Нафтогаз-67“ затонуло 22 березня через зіткнення з китайським кораблем у Гонконґській протоці. На судні перебували 25 осіб: 24 українці і одна китаянка. Семеро членів екіпажу – шестеро українців і китаянка – під час зіткнення перебували на верхній палубі, їх підібрали рятувальники у відкритому морі. Можливості урятувати українських моряків майже немає, – заявили 24 березня китайські рятувальники, які проводять пошуки 18 членів екіпажу „Нафтогазу-67“, та кажуть, що моряки, швидше за все, загинули. Як повідомив представник рятувальної служби Гуанчжоу, „їхні можливості вижити дуже невеликі“.

„Буксир „Нафтогаз-67“ лежить на морському дні на 35-метровій глибині в перевернутому стані вже понад 40 годин – після того, як він зіштовхнувся з китайським суховантажем і потонув“, відзначили рятувальники. Проте пошук моряків триває, його проводять водолази й китайське рятувальне судно.

Рятувальники, які здійснили дев’ять спроб, так і не змогли проникнути усередину затонулого судна. Як повідомив на пресконференції керівник Морського департаменту Гонконґу Роджер Тапер, водолази простукували судно, але відповідних сиґналів зсередини не одержали. За допомогою тросів рятувальники намагаються перемістити затонуле судно на мілководдя, що могло б значно полегшити операцію. Поки цього зробити не вдалося.

Р. Тапер подав подробиці акцій 24 березня: „Великі зусилля нині спрямовані на спроби дістатися всередину. Ми мусимо затягти судно на мілину, аби забезпечити підводникам кращі умови для їхньої праці. Треба також повернути судно, щоб до нього був доступ, оскільки зараз воно перевернуте догори дном“.

Чан Квок Вей, чільний морський офіцер, який відповідає за рятувальні акції, потвердив 24 березня вдень, що рятувальні акції триватимуть і далі: „Поки я не отримав жодної позитивної інформації від підводників. Кожного занурення водолази стукають по корпусу затонулого судна, щоб пересвідчитись, чи всередині є люди, яким вдалося вижити. Але на цю пору ми не отримали жодної реакції. Ми розуміємо, що можливості на порятунок є досить незначними, але наші рятувальники продовжують працювати“.

Посол України у Китаї Сергій Камишев, який перебуває у Гонконґу, також підтвердив, що рятувальники докладають максимум зусиль, аби знайти живих людей, а також підтягти „Нафтогаз-67“ на мілину. Затонуле українське судно було побудоване 1991 року, з 2001 його зафрахтувала одна з швайцарських компаній. Згідно з аґентською угодою, судно займалося буксирувальними роботами, постачанням морських об’єктів у Південно-Китайському морі, на шельфі Китаю, Синґапуру та Індонезії. *(ББС, Радіо „Свобода“, „Кореспондент“)*

Заробітчани пересилають гроші в Україну

КИЇВ. — Українські заробітчани, які працюють у країнах Европейського союзу, за минулий рік переслали до України 27 млрд. евро. Це становить 8 відс. від українського Внутрішнього валового продукту – таку статистику подав 21 березня голова представництва Міжнародної організації з міґрації (МОМ) Джефрі Лабовіц. „Ми спостерігаємо нову динаміку міґраційних процесів в Европі: попит на трудову міґрацію в економічно розвинених державах зростає унаслідок зменшення там кількости працездатного населення. За нашими даними, 7 млн. українців працюють у країнах ЕС та у Росії. І з них лише 500 тис. мають офіційні дозволи на працю. Тож на порядку денному МОМ в Україні – вивчення так званої циркулярної, або ж сезонної, міґрації, оскільки леґальних засобів на тривалу працю українців за кордоном небагато“, – розповів він. Дж. Лабовіц також повідомив про об’єднання у всеукраїнську мережу Центрів консультацій міґрантів, які працюють у Києві, Тернополі, Львові, Одесі і Харкові. *(Радіо „Свобода“)*

Призначено дату позачергових виборів

КИЇВ. — Позачергові вибори міського голови Києва та Київради відбудуться 25 травня, повідомила голова Київської міської територіяльної виборчої комісії Галина Білик. Оскільки постанову парляменту опублікували 21 березня і вона набрала чинности, остання неділя 70-денного терміну, протягом якого мають відбутися вибори, припадає саме на цю дату. Верховна Рада 18 березня призначила позачергові вибори посадника Києва й Київської міської ради. За ухвалення постанови проголосували 246 депутатів з 441 народного обранця, зареєстрованого у сесійній залі. У Бльоці Юлії Тимошенко „за“ проголосували 155 депутатів, у фракції „Наша Україна – Народна самооборона“ – 59, у фракції комуністів – 26, у Бльоці Литвина – 6. Партія Реґіонів не голосувала. Ухвалення такого рішення відбулося одразу після заслуховування Верховною Радою звіту слідчої комісії з розслідування діяльности київської влади. *(Радіо „Свобода“)*

В. Ющенко – про чужоземну інформаційну експансію

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко, промовляючи 21 березня на засіданні Ради національної безпеки і оборони (РНБО), заявив, що інші держави проводять„інформаційно-психологічні кампанії“ в Україні. Президент назвав чужоземну інформаційну експансію головною загрозою національній безпеці України. Разом з тим, В. Ющенко не уточнив, які саме країни він має на увазі. За його словами, головна мета багатьох чужоземних ЗМІ – дезінформувати суспільство або проводити кампанії не в інтересах України. Він додав, що це стосується теми національної єдности, територіяльної цілісности, мовного питання, питань культури, релігії, а також евроатлантичних прагнень України. Представники пропрезидентських сил раніше не раз закидали деяким російським ЗМІ втручання та неґативне висвітлення подій в Україні, особливо під час останніх виборчих кампаній. (*ББС)*

Політичне русинство в Закарпатті

УЖГОРОД. — Колишній міністер закордонних справ Борис Тарасюк з трибуни парляменту заявив про те, що на Закарпатті посилюються сепаратистські настрої і що цьому потакає обласна рада. Він послався на її рішення, у якому йдеться про необхідність офіційного визнання національности русинів. Провідник НРУ заявив, що сепаратистські рухи на Закарпатті загрожують територіяльній і політичній цілісності України. Русинами на Закарпатті звиклося називати корінних мешканців, слов’янські предки яких мешкали на території сучасного Закарпаття до 1945 року, себто, до моменту офіційного приєднання його до Української РСР. За однію з поширених теорій, русини – це термін, подібний до назв інших етнічних груп – лемків, бойків, гуцулів по цей бік Карпат, або ще поліщуків, подоляків, волинян – по той бік. Але деякі русинські провідники називають гуцулів, лемків, бойків та інших також русинами. Русинами або рутенами називали усе етнічне українське населення Австро-Угорської імперії та Речі Посполитої, зокрема в Закарпатті, Галичині, а також на Буковині та інших західньоукраїнських землях. Тема так званого політичного русинства порушується у Закарпатті далеко не вперше. Заяви, зміст яких зводиться у більшості до того, що русини – це окремий слов’янський народ, який має відмінну від українців історію, окремий корінь свого етнічного походження, а також відокремлену територію проживання, яка за, начебто, історичним непорозумінням опинилася у складі України — лунають зі Закарпаття з моменту розпаду Радянського Союзу. (*ББС)*

Самооборона закликала В. Ющенка звільнити В. Балогу

КИЇВ. — Депутати від „Народної самооборони“ 20 березня вимагали від Президента звільнити Віктора Балогу з посади глави Секретаріяту. В. Ющенко сказав: „Балога – це я“, – розповів Олесь Доній у кулуарах Верховної Ради. Народний депутат Давид Жванія розповів, що під час зустрічі В. Ющенко розкритикував поведінку „Народної самооборони“, яка „погано розуміє тенденції й процеси, які відбуваються в парляменті“. При цьому Д. Жванія відмовився уточнити, чим конкретно незадоволений В. Ющенко. Раніше депутати від „Народної самооборони“ неодноразово критикували дії Секретаріяту Президента, зокрема його глави – В. Балоги. (*„Кореспондент“)*

Засуджено...

(Закінчення зі стор. 1)

ли свою провину частково, зокрема М. Протасов заперечував, що вбивство було скоєно за попередньою змовою. Він, О. Попович і В. Костенко стверджували, що діяли за вказівкою свого керівника, начальника Департаменту зовнішнього спостереження МВС України Олексія Пукача, і вважали, що Г. Ґонґадзе після затримання буде доставлений до органів внутрішніх справ. О. Попович і В. Костенко зауважили, що не мали наміру вбивати Г. Ґонґадзе, а намагалися залякати його. Про те, що викрадено саме журналіста, вони дізналися пізніше з засобів масової інформації.

Останнє засідання виявилося емоційним. До суду приїхала мати загиблого журналіста Леся Ґонґадзе, яка відзначила, що підсудні виявилися заручниками системи і змушені були виконувати наказ вищого керівництва.

Після цього трьом підсудним було надано останнє слово. О. Попович сказав, що дуже розкаюється в скоєному, М. Протасов не був згоден з висунутим йому звинуваченням у перевищенні службових повноважень, В. Костенко пом'якшення вироку не просив і лише наголосив, що усвідомлює те, що скоїв тяжкий злочин. Усі підсудні просили прощення у Л. Ґонгадзе. Втім, останніх слів підсудних мати загиблого журналіста не чула: відразу ж після свого виступу вона залишила залю судових засідань.

В інтерв'ю „Німецькій хвилі" Л. Ґонґадзе висловила переконання, що справу на цьому, швидше за все, закриють і що реальних замовників убивства так ніколи і не назвуть. Може, троє підсудних і винні у вбивстві, каже Л. Ґонґадзе, але, на її думку, звинувачені стали радше „заручниками", „на яких „повісили" суворий вирок, який насправді слід було розділити між прокуратурою та замовниками. Л. Ґонґадзе вважає, що цим вироком хочуть покласти кінець справі.

Слухання цієї справи почалося ще в грудні 2005 року. Процес тривав у режимі таємності.

Було відомо, що восени 2000 року почалося стеження за Г. Ґонґадзе силами кількох десятків працівників МВС. Серед них був М. Протасов, спеціяльно відкликаний з відпустки. 15 вересня 2000 року М. Протасов, О. Пукач, В. Костенко та О. Попович спобували затримати журналіста. О. Попович, який був особистим водієм О. Пукача, мав забрати журналіста під виглядом водія таксівки, а потім до авта мали сісти О. Пукач, М. Протасов та В. Костенко. Останній з них чергував біля Посольства США, але О. Пукач назав йому сісти до авта, щоб підтримувати зв'язок.

Але спроба затримання не вдалася: Г. Ґонґадзе зупинив інше авто і поїхав у ньому. Наступного дня, 16 вересня, задум здійснився. Змовники вивезли журналіста в поле біля села Сухоліси Білоцерковського району Київської области. Заступник генерального прокурора України Віктор Шокин сказав, що у злочинній групі тільки О. Пукач знав про наступне вбивство. М. Протасов і В. Костенко усвідомили, що станеться вбивство, коли Г. Ґонґадзе зв'язали. О. Пукач власноручно задушив журналіста його ж пасом. Потім тіло закопали у заздалегідь викопаній ямі.

У 2001 році М. Протасову було присвоєно звання підполковника, В. Костенкові – майора, О. Поповичеві – капітана, усім трьом видана грошова нагорода. О. Пукач в 2003 році отримав нову трикімнатну квартиру.

Тіло Г. Ґонґадзе було виявлено 2 листопада 2000 року, але не в полі біля Сухолісів, а в Таращанському лісі. Труп не мав голови. У 2002 році було оголошено, що знайдений труп є тілом Г. Ґонґадзе. В 2006 році на допиті В. Костенко сказав, що тіло міг викопати О. Пукач, а потім перепоховати.

В 2000 році провідник Соціялістичної партії України Олександер Мороз заявив на засіданні парляменту, що має авдіозаписи, які вказують на причетність вищого керівництва України до вбивства Г. Ґонґадзе. Записи зробив майор Микола Мельниченко. У записах чоловік, голос якого нагадує голос Леоніда Кучми, обговорює з іншим, за припущенням, керівником МВС Юрієм Кравченком деталі вбивства Г. Ґонґадзе. 4 березня 2005 року генерал Ю. Кравченко був знайдений мертвим на його дачі в Кончі-Заспі під Києвом.

О. Пукача знайти не вдалося: ще у 2003 році він виїхав з України. (*УНІАН, „Комерсант"*)

Микола Протасов (зліва) і Валерій Костенко слухають вирок суду.
Фото: УНІАН

НА ТЕМИ ДНЯ

Відновлення угорського знаку на Верецькому перевалі. Що за цим стоїть?

Василь Зілгалов,
Радіо „Свобода"

Від кінця 1990-их років угорці здійснюють спроби відновити на нинішній межі Закарпатської та Львівської областей України – Верецькому перевалі – прикордонний знак між колишньою Великою Угорщиною та Польщею, який самі угорці зняли під час їхнього відступу у 1944 році з лінії Арпада. Цьому сприяють певні політичні сили в Ужгороді і Києві.

Справа дійшла навіть до домовленостей між президентами двох країн – України та Угорщини, але 14 березня не відбулася візита Ласла Шойми, президента Угорщини, до Закарпаття на урочисте відкриття цього знака на Верецькому перевалі, бо внаслідок суперечки між місцевими українськими патріотами та прихильниками відновлення колишнього прикордонного знаку обласна рада в Ужгороді не затвердила рішення Закарпатської обласної адміністрації про його відкриття.

Знак — кам'яна споруда вагою 60 тонн і висотою сім метрів — уже фактично височить на Верецькому перевалі. Тут же, під перевалом, у 1939 році навесні поляки і угорці розстріляли близько 500 січових стрільців – оборонців Карпатської України, яка була проголошена незалежною державою у Хусті в березні 1939 року і втоплена в крові тодішньою Угорщиною, з благословення нацистської Німеччини.

Угорці трактують сьогоднішню версію пам'ятника, як історичний знак того, що древні угорці, сім їхніх племен, нібито подолали у 895 році Верецький перевал і заселили Карпатську котловину, береги Тиси та Дунаю та заснували тут Угорщину. За даними археологів, угорці перетинали Карпати і раніше, різними перевалами і шляхами. Але вперше відкритий Будапештом 1881 року саме на цьому місці Верецького перевалу пам'ятник називався „Березький прикордонний стовп" і символізував він тисячолітній кордон Угорщини та традиційну польсько-угорську дружбу.

На зламі XX–XXI ст. західньоевропейська інтеліґенція називала Закарпаття у складі Австро-Угорщини „Африкою у центрі Европи" або ж „Землею без імені", його ж населення русинів-українців – „жертвою жорстокої політики угорської адміністрації". У Будапешті навіть змушені були створити на початку XX ст. парляментську комісію, щоб з'ясувати причини безпросвітних злиднів закарпатців під владою Будапешту. Тому не дивно, що у 1919 році закарпатці висловилися на зборах народних представників у Хусті про відхід від Будапешту і приєднання до Великої України.

Але ще перед цим, у 1896 році, Березький прикордонний стовп був оновлений, уже як величний пам'ятник, і це було поширено і в інші місця Угорщини, із символічним птахом турулом, степовим орлом – гербовим знаком Арпадовичів, що символізувало панування Угорщини в реґіоні Карпат. Тоді було встановлено ще шість таких пам'ятників у різних місцях держави. За всіма ознаками, відновлення історичного знака у тому ж самому місці зберігає його повне історичне навантаження і первинне значення. Це історико-політична аксіома.

Що ж сталося в Карпатській Україні у 1939 році?

Після розпаду Австро-Угорщини 1918 року, за міжнародними угодами у Парижі та й бажанням самих закарпатських українців, у 1919 році Підкарпатська Русь відійшла до Чехословацької Республіки. Прага демонтувала всі угорські ознаки з пам'ятника на Верецькому перевалі і угорського турула в Мукачеві. А навесні 1939 року внаслідок Мюнхенської змови Гітлер дав добро на захоплення Карпатської України Угорщиною, яка стала його союзницею у Другій світовій війні.

Українці Карпатської України чинили жорстокий опір загарбникам та боронили проголошену в Хусті державу, яка викликала лють не лише у нацистів в Берліні, але й у Сталіна, який назвав її на партійному з'їзді більшовиків у Москві „гудзиком, який бажає пришити до себе піджака", маючи на увазі наміри хустського уряду Августина Волошина відновити зв'язок з Великою Україною. Всі деталі жорстокости угорського війська на теренах Карпатської України детально висвітлені в документах і спогадах сучасників. Сьогодні є ще сотні свідків тих кривавих подій.

Понад 130 тис. українців та представників інших народностей з Карпатської України стали жертвами угорської окупації, майже 115 тис. із них були замордовані у різний спосіб – розстріляні у перші дні окупації, позбавлені життя в угорських таборах у період 1939-1944 років. Та й поблизу Верецького перевалу і згаданого вже прикордонного знака у кінці березня 1939 року поляки та угорці розстріляли близько 500 українських січовиків, які захищали Карпатську Україну. А 25 червня цього ж року угорці і поляки спільно відновили той же „Березький прикордонний стовп" на Верецькому перевалі.

Чому такі настирливі намагання відновити цей прикордонний знак на Верецькому перевалі?

Ще з радянських часів Москва перетворила Закарпаття у своєрідний міжнаціональний реґіон – тут із тих часів мешкають представники понад 100 націй і народностей. В Ужгороді на той час був один із найбільших осідків міжнародної контррозвідки московського КҐБ. І в час розпаду СРСР, в кінці 1980-их — початку 1990-их років, у Кремлі ще мали надію якось зберегти імперію. Тому використовували різні провокаційні варіянти і на теренах України, щоб розколювати народ за різними, у тому числі національними, ознаками, з метою зберегти оновлену імперію.

Враховуючи місцевий інтерес і культурно-історичні особливості Закарпаття, Москва за допомогою КҐБ і київського осередку КПРС створила політизоване Товариство

(Закінчення на стор. 21)

АМЕРИКА І СВІТ

Кількість американських жертв в Іраку сягнула 4,000

ВАШІНҐТОН. — Кількість американських військових, які загинули в Іраку з часу очолюваного США вторгнення, перевищила 4,000. Серед найостанніших жертв – чотири вояки, автомобіль яких вибухнув 23 березня на півдні від Багдаду. Упродовж минулого дня укріплена Зелена зона у центрі Багдаду зазнала масового обстрілу мінометами й ракетами, у висліді чого загинули принаймні 15 цивільних. За даними американського військового відомства, за п'ять років війни в Іраку було також поранено майже 40 тис. вояків. Тепер в Іраку перебуває 158 тис. вояків США. Обидва претенденти на посаду президента від Демократичної партії – Гіларі Клінтон і Барак Обама – заявили, що у разі перемоги на виборах негайно розпочнуть виведення значної частини континґенту. Натомість, кандидат від республіканців Джон МакКейн каже, що виведення військ стане „перемогою Аль-Кайди". Фахівці кажуть, що війна коштувала США щонайменше 400 млрд. дол., хоча деякі економісти припускають, що загальна сума витрат може перевищити 3 трлн. дол. Кілька днів тому Президент Джордж Буш, промовляючи з нагоди 5-ої річниці початку війни, назвав вторгнення до Іраку правильним рішенням, що значно зміцнило безпеку США. У березні 2003 року понад 70 відс. американців підтримували дії уряду Дж. Буша і вважали війну виправданою. Згідно з останніми опитуваннями, 54 відс. відс. громадян США виступають проти війни, а майже 60 відс. кажуть, що її взагалі не варто було розпочинати. (*ББС*)

У Греції запалено вогонь Олімпіяди-2008

АТЕНИ, Греція. — 24 березня в Греції було запалено олімпійський вогонь, який пронесуть до Пекіну на відкриття Олімпіяди. Події було зосереджено на місці античної Олімпії, де перші Олімпійські ігри відбувалися майже 3,000 років тому. Церемонію супроводжували додаткові заходи безпеки – через побоювання, що прихильники незалежности Тібету намагатимуться влаштувати демонстрації проти придушення Китаєм нещодавніх заворушень у Тібеті. Попри це двоє активістів руху за свободу преси спробували перервати церемонію, але їх було відтягнуто. Згодом, під час виступу керівника Олімпійського комітету Китаю, ще двоє протібетських активістів розгорнули плякат і вигукували гасла. Президент Міжнародного олімпійського комітету Жак Роґ вважає, що проведення Олімпіяди в Китаї допоможе змінити ту країну. Зокрема через увагу, під якою опиниться Китай, куди приїдуть приблизно 25 тис. журналістів для висвітлення події. *(ББС)*

Співробітники посольства США залишають Білорусь

МІНСЬК, Білорусь. — Частина співробітників Посольства США в Білорусі 24 березня залишила республіку після того, як минулого тижня МЗС Білорусії зажадало зменшити число дипломатів. Штат білоруського посольства в Ню-Йорку становить 18 осіб. Чисельність працюючих в американському посольстві в Мінську - 38 осіб. „До міністерства закордонних справ Білорусі був запрошений тимчасово повірений у справах США в Білорусії Джонатан Мур. У ході зустрічі представник США повідомив про те, що, відповідно до вимоги білоруської сторони про вирівнювання на паритетній основі чисельности дипломатичних представництв у Білорусії й США на території один одного, відповідна кількість американських дипломатів залишає Білорусь", – сказано в повідомленні. 20 березня Посольство США в Мінську припинило розгляд звертань про видання віз громадянам Білорусі. 7 березня влада Білорусі рекомендувала залишити країну Послові США Карен Стюарт. Цей крок пов'язаний з новими санкціями Державного департаменту США відносно білоруської компанії „Білнафтохім". У зв'язку з цим Білорусь також відкликає до Мінська свого Посла в США для консультацій. 12 березня Посол США в Мінську К. Стюарт залишила Білорусь. *(„Кореспондент")*

Віце-президент США відвідав Близький Схід

ВАШІНҐТОН. – Американський віце-президент Дік Чейні під час своєї візити 23 березня на Близький Схід запевнив, що США зроблять усе від них залежне, аби прискорити процес мирного вреґулювання конфлікту. Д. Чейні провів переговори на Західньому Березі з президентом Палестинської автономії Махмудом Абасом, яким передувала зустріч в Ізраїлі з президентом тієї країни Шимоном Пересом та міністром закордонних справ Ципі Лівні. Оглядачі називають близькосхіднє турне Д. Чейні спробою відродити мирний процес переговорів, проте зауважують, що обидві сторони конфлікту наразі скептично налаштовані щодо такої перспективи. Візита Д. Чейні до Ізраїлю та Палестини відбулася по тому, як під час переговорів у Ємені ворогуючі палестинські угруповання „Фатґ" та „Гамас" обговорювали підписання угоди про примирення. Д. Чейні заявив про відданість Вашінґтону ідеї Палестинської держави та, в свою чергу, запевнив Ізраїль у підтримці США з безпекових питань. Раніше Президент США Джордж Буш висловлював сподівання, що Ізраїль та Палестина підпишуть мирну угоду до того, як він полишить президентське крісло в січні наступного року. (*ББС*)

Жорстокий розгін демонстрації у Мінську

МІНСЬК, Білорусь. — У вівторок, 25 березня, у Мінську відбулося віче білоруської опозиції, присвячене 90-річчю з дня заснування Білоруської народної республіки (БНР). Міська влада санкціонувала віче і його просування від будівлі Академії наук до площі Бангалор. Проте, білоруська опозиція плянувала зібратися на площі Якуба Коласа. Ще до початку акції площа Я. Коласа була повністю перекрита для пішоходів співробітниками правоохоронних органів, були закриті найближчі станції метро, закриті крамниці та автозупинки. Колоні демонстрантів дорогу перекрили спецназівці. Перед тим, як застосувати силу, до зібраних під'їхала вантажівка і через гучномовці міліція попередила учасників акції про застосування фізичної сили, якщо ті не розійдуться. У висліді десятки осіб було затримано. Згідно з повідомленнями, правоохоронці били демонстрантів кийками і волокли їх до міліцейських автобусів, нищили прапори та апаратуру журналістів. Активісти правозахисних організацій кажуть, що в Мінську затримано понад 100 демонстрантів. Учасники віча розгорнули заборонені в Білорусі національні прапори і заклики звільнити провідника опозиції Александра Казуліна. Повідомляють, що у вічу в білоруській столиці брали участь кілька тисяч осіб. А наступного дня, 26 березня, почалися суди над прихильниками опозиції, яких затримали під час акції білоруської опозиції, повідомив представник правозахисної організації „Весна". *(ББС, „Кореспондент")*

Пакистан одержав прем'єр-міністра

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — Пакистанський парлямент 24 березня обрав нового прем'єр-міністра країни: ним став Юсуф Реза Гілані, кандидат від Народної партії Пакистану. Новообраний прем'єр своїм першим актом розпорядився звільнити з-під варти всіх суддів, поміщених під арешт за наказом президента Первеза Мушарафа в період дії надзвичайного стану. Нагадаємо, що прем'єр очолив коаліцію, зформовану двома партіями, що набрали більшість на парляментських виборах – Народною партією Пакистану і Мусульманською лігою Наваза Шарифа. Рішення про кандидата на прем'єрське крісло було прийнято Асіфом Зардарі, який очолив Народну партію Пакистану після загибелі своєї дружини Беназір Бгуто. Сам А. Зардарі не має права бути прем'єр-міністром – він провів кілька років у в'язниці за звинуваченням у корупції й не є членом парляменту. *(„Кореспондент")*

Новообраний президент Росії висловлюється проти НАТО

МОСКВА. — За словами Дмитра Медведєва, надання Україні та Грузії пляну дій на членство в НАТО може загрожувати европейській безпеці. Проте, новообраний російський провідник не пояснив, що він мав увазі. „Жодна держава не може бути задоволена присутністю біля її кордонів представників військового бльоку, до якого вона сама не належить", – сказав 25 березня Д. Медведєв. Слід зазначити, що Російська федерація має спільні кордони уже з кількома країнами-членами НАТО. Держави-члени НАТО на зустрічі в Букарешті на початку квітня розглянуть можливість надання Україні та Грузії Пляну дій про майбутнє членство в альянсі. *(Інститут Масової Інформації)*

США надають ґарантії Росії щодо ПРО

ВАШІНҐТОН. — Міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров заявив 20 березня, що Кремль отримав від США ґарантії, що пропонований протиракетний щит з базами у Польщі та Чехії не буде задіяний проти Росії. Вашінґтон розуміє стурбованість Москви і готовий надавати інформацію з майбутніх нових об'єктів протиракетної оборони російським військовим. Ці коментарі з'явилися після того, як на початку тижня до Росії приїздили секретар Державного департаменту Кондоліза Райс та секретар Департаменту оборони Роберт Ґейтс. Про жодні переломні досягнення на переговорах не повідомлялося, але С. Лавров сказав, що росіянам вдалося донести до американців свою стурбованість. Досі Росія намагалася запекло протидіяти розгортанню американської протиракетної системи і особливо баз в двох центральноевропейських країнах. Тепер йдеться про побудову бази ракет-перехоплювачів у Польщі та радарної станції у Чехії. США кажуть, що це потрібно для протидії потенційній загрозі з боку Ірану, але Москва побоюється можливого використання системи проти Росії. (*ББС*)

М. Саакашвілі закликав НАТО не потурати Росії

ВАШІНҐТОН. — Президент Грузії Михайло Саакашвілі, перебуваючи 20 березня з візитою у Вашінґтоні, зустрівся з Президентом США Джорджем Бушем. Господар Білого Дому запевнив грузинського провідника, що підтримає стремління Тбілісі до зближення з НАТО – як крок у напрямі можливого в майбутньому вступу Грузії в НАТО. М. Саакашвілі закликав держави НАТО „не потурати" Росії, позбавляючи його країну надії на приєднання до альянсу. Аналітики передбачають, що на квітневій зустрічі в Букарешті 26 членів НАТО розглянуть пропозиції Грузії про встановлення більш тісної співпраці з Тбілісі. Раніше канцлер Німеччини Анджела Меркель виступила проти членства в НАТО тих країн, які втягнуті в реґіональні конфлікти. *(УНІАН)*

Канада визнала незалежність Косова

ОТАВА. — Згідно зі заявою Міністерства закордонних справ Канади, країна вирішила 19 березня підтримати своїх союзників з країн „великої сімки", які вже визнали незалежність Косова. Існує думка, що визнання Отавою незалежности Косова може стати поштовхом для сепаратистів у канадському Квебеці, які можуть також заявити про бажання відокремитися від Канади. Раніше Сербія тимчасово відкликала свого посла в Канаді у зв'язку з отриманими повідомленнями про намір Отави визнати незалежність Косова. Посол Сербії в Канаді Душан Батакович після цього рішення повідомив, що передасть канадському урядові протест перед від'їздом до Бєлґраду для консультацій. (*„Кореспондент")*

Пам'яті Григорія Кураса

(1957-2008)

Нелегко писати про Григорія Кураса як про людину, що відійшла у засвіти. Передчасно згасло його фізичне життя, та привабливість його особистости – незгасна.

Г. Курас народився 22 грудня 1957 року у Харкові. Дитинство і юність минули в містечку Щорс (колишній Сновськ) на Чернігівщині, куди батька призначили головним лікарем залізничної лікарні. Після закінчення середньої школи навчався на історичному факультеті Чернігівського педагогічного університету ім. Тараса Шевченка. Отримавши диплом з відзнакою, повернувся в Щорс і працював учителем історії. Ще в інституті розпочав свою наукову кар'єру, зацікавився краєзнавством.

Св. п. Григорій Курас

У 1984 році проф. Віталій Сарбей, тоді завідувач відділу історії України XIX-поч. XX ст., запропонував Г. Курасові тему дисертації про діяльність Чернігівської губернської архівної комісії. Уже сама тема дослідження стала визначальною для усієї наукової праці вченого. Відтоді він почав вивчати архівні фондосховища Чернігова, Києва, Львова, Москви, Петербурґу. У 1992 році Г. Курас успішно захистив дисертацію на тему „Чернігівська архівна комісія та її внесок у вивчення історії України". Авторитетні історики високо оцінили її, неодноразово посилаючись на це дослідження і запрошуючи молодого вченого до участи в престижних конференціях.

Г. Курас помітно тяжів до біографічного методу в історії – до висвітлення особистости як творця подій, відтворення її психологічного образу в контексті епохи. В коло його зацікавлень входило краєзнавство й українська література. Він відкрив для своїх співвітчизників багато нових імен і подій з діяльности архівної комісії на Чернігівщині, а також – з часів сталінського терору. Зокрема – імена Івана та Миколи Шрагів, Василя Дубровського, Михайла Могилянського, Валентина Шугаєвського, Петра Дорошенка, Євгена Архипенка, Ладі Могилянської, Олени Могилянської, Наталії Полонської-Василенко та ін. Він є упорядником бібліографії Дмитра Дорошенка, яка надрукована в останньому випуску „Вістей УВАН".

Інша важлива тема, яку досліджував Г. Курас, – це українсько-єврейські взаємини. Зокрема йому належить опублікування в „Русском базаре" (2000 р.) списку євреїв, врятованих Митрополитом Андреєм Шептицьким. Саме Г. Курас вперше звернувся до постаті Володимира Колодницького, командира Української Галицької Армії, священика й гуманіста, який врятував життя сотням євреїв, і по крихтах з архівних документів відтворив його життєпис.

В 1998-2008 роках Г. Курас надрукував ряд статтей, рецензій та есеїв у „Свободі", „Українському історику" і „Нашому житті". Загалом бібліографія Г. Кураса нараховує понад 120 позицій. У серії „Історики і краєзнавці Чернігівщини" вийшов друком бібліографічний покажчик „Григорій Михайлович Курас" (Чернігів, 2007).

Наукова праця Г. Кураса – історика, архівознавця й краєзнавця – приклад чесного й офірного служіння українській науці. Намагаючись бути непомітним, він – один з небагатьох з так званої „четвертої хвилі" – продовжував українознавчі дослідження, не сподіваючись ні на ґранти, ні на гонорари.

Останні шість років з дев'ятирічного перебування у США він хворів. Тяжка недуга не сприяла активній роботі в архівосховищах і бібліотеках. Та все ж Г. Курас, збираючи докупи всі сили, постійно приїздив до УВАН, НТШ-А, Бахметєвського архіву в Колюмбійському університеті, слов'янського відділу Публічної бібліотеки й працював над україпікою.

Мені доводилося бути свідком вияву щирої радости Г. Кураса, коли в результаті не раз десятигодинного перегортання масиву пожовклих, крихких сторінок довоєнної періодики знаходив бодай один рядок про того чи іншого вченого. У цьому був увесь сенс його життя.

Г. Курас повсякчас переймався долею еміґраційних архівів та їх збереженням. Йому належить велика заслуга у розшуку родичів відомих діячів і науковців діяспори й ініціятива в переданні їхніх архівів до УВАН. Останні півтора року хвороба прогресувала: тоді Г. Курас допомагав у написанні біографічних матеріялів для „Путівника архівних фондів УВАН", використовуючи власний архів, давав цінні поради телефонічно.

Він був надзвичайно скромною людиною, намагався бути непомітним, наче ховаючись у тінь. Однак, завжди був першим і, на жаль, єдиним, коли хтось потребував допомоги для виконання чорнової роботи – перенесення архівних пак, упорядкування періодики. Безвідмовно виконував замовлення інших науковців, перебираючи матеріяли архівів.

Г. Курас відійшов в інший світ, але будуть жити його праці, його добрі і корисні справи. Буде жити образ скромної, чутливої, порядної, обов'язкової людини. Немає горя більшого, ніж ховати свою дитину. Нехай же біль втрати Марії Й. Курас, матері Григорія, притамує наша вдячність за виховання сина, який прожив своє життя достойно і з пожитком для ближніх.

Тамара Скрипка,
Ню-Йорк

КОЛОНКА КОМЕНТАТОРА

Після 16 років самостійности

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – Після 16 років самостійности Україна знаходиться у прекрасному стані. Це – висновок міжнародної групи високого рівня експертів, яка перевірила розвиток України від проголошення самостійности: зіставила усі неґативні і позитивні досягнення. Результати нетто – у плюсах. Ці результати були представлені у Вашінґтоні і Києві.

Тим часом в економічній сфері Україна є привабливим тереном для інвесторів, і їм треба рухатись, бо поїзд пішов і вони можуть його не здогнати. Такий погляд висловлює Ричард Стефенс, керівник торговельного відділу Посольства США в Києві. Йому йдеться, щоб саме американські інвестори ішли в Україну, і на початку березня у Вашінґтоні він з'ясовував економічний клімат в Україні. Організатором зустрічі в Посольстві України була порівняно нова Ділова рада „Україна-США", членами якої є представники американського великого і середнього підприємництва, які зацікавлені в Україні.

Так протягом тижня відбулись дві серйозні події з української тематики з участю столичних політичних і економічних гравців.

Оцінку України після 16 років незалежности фірмував Партнерський комітет США й Европейського союзу для України. (Так, тільки для України.) Його створили в січні 2007 року при вашінґтонському Центрі стратегічного і міжнародного дослідження – одного з відомих столичних дослідчих „think tank"-ів, знаного за англомовним акронімом, як CSIS (Center for Strategic and International Studies). Партнерський комітет очолюють Збіґнев Бжезінський, колишній дорадник Президента Джімі Картера, і Фолкер Рюге, колишній міністер оборони Німеччини. Членами комітету є такі ґльобального профілю персонажі, як Меделин Олбрайт, Державний секретар США в уряді Президента Била Клінтона; колишній міністер закордонних справ Польщі Броніслав Ґеремек; колишній прем'єр-міністер Естонії Март Лаар; американський сенатор Ричард Луґар, член сенатської комісії закордонних справ; колишній секретар Департаменту оборони США Вільям Пері. Усі вважають себе приятелями України, які зацікавлені в успіхах цієї колись „затопленої" нації. (В англомовному світі науковці колись писали про „субмерджд", себто затоплену країну Україну).

Протягом року ці міжнародні експерти вивчали досягнення й недоліки України. Вони, як зазначив д-р З. Бжезінський, „як друзі, не закривали очей на неґативні аспекти наявні в Україні, бо друзі говорять один одному правду".

Наприкінці лютого цей американсько-европейський комітет представив результати своїх досліджень у Вашінґтоні, а через пару днів після того – у Києві. У Вашінґтоні, в додатку до З. Бжезінського, „матуральне свідоцтво" України за 16 років державництва представляли колишній міністер оборони Німеччини Ф. Рюге, колишній міністер закордонних справ Польщі Броніслав Ґеремек, та Ян Петерсен, колишній міністер закордонних прав Норвегії. Крім них, у презентації взяли участь керівники окремих тем дослідження, усі співробітники CSIS: Януш Буґайський, який спеціялізується у вивченні нових европейських демократій, Стівен Пайфер, колишній Посол США в Україні, а тепер старший радник Центру стратегічних і міжнародних досліджень (CSIS), і Кіт Сміт, старший співробітник Центру, який спеціялізується в питаннях енерґопостачання. Посол С. Пайфер координував проєкт вивчення України після 16 років незалежности і уклав друкований звіт цих досліджень.

Серед неполадків в Україні друкований звіт однорічного дослідження згадує і те, що усі уряди підряд не впоралися з корупцією, і що керівництво державою не здійснюється на прозорих засадах, що головні політичні партії ще не навчились доходити до компромісу і співпрацювати між собою заради корисної політики для країни, державні установи все ще не пристосувались до вимог сучасної европейської демократії і ринкової економіки, в Україні все ще є можливість вибрати (й купити) суд, який видасть бажане рішення.

У соціяльній сфері, вважають експерти-приятелі, Україна терпить від нереформованих і неефективних систем освіти, охорони здоров'я, пенсійної програми.

Слабкість України у її невиразних стосунках з Росією займає у звіті окремий уступ. Тут і Чорноморська фльота Росії з базою в Криму, і проблеми на Керчинській протоці і в Озівському морі, і те, що кримські політики російського походження весь час намагаються анґажувати Москву для розв'язання місцевих проблем. Але в той же час ці міжнародні спостерігачі вважають як конечність добрі стосунки України з Росією. Вони також рекомендують як невідкладне боротьбу з корупцією і виправлення проблематичних частин Конституції України, яку протягом чотирьох років декілька разів поправляли. „На жаль, Конституція все ще має неясні місця і протиріччя", – написано у підсумках досліджень.

Інакше кажучи, ці міжнародні експерти висвітлили усі неполадки, на які українці в Україні і в діяспорі безнастанно нарікають. Велике „але" полягає в тому, що звіт партнерського комітету США і Европейського союзу помічає постійний поступ до нових досягнень, які – як написали у вступі співголови комітету З. Бжезінський і Ф. Рюге – вражаючі: „Вони, вглядає, найбільш вражаючі з усіх країн, що вийшли з розваленого Совєтського Союзу, не включаючи прибалтійські країни".

І досягнення України не можна оцінити без погляду на Росію, адже в обох країн та сама спадщина – Радянський Союз, вважають автори свідоцтва зрілости самостійної України. Такі досягнення, вони нагадують у звіті, не можна було передбачити 16 років тому. Контраст між Росією й Україною такий, що результат виборів в Україні не

(Закінчення на стор. 14)

Не приймаймо бажане за дійсне

Бажане – щоб Росія демократизувалася і лібералізувалася, щоб покладалася на власні сили і можливості й дала собі спокій з божевільною ідеєю відновлення імперії. Дійсне – вона цього не робить і, швидше за все, не зробить ніколи. Тому одним з найголовніших завдань організованих українських громад у США повинно полягати у знаходженні нових засобів і способів впливу на американський уряд і загальний політикум з тим, щоб офіційний Вашинґтон послідовно і твердо підтримував незалежну Українську державу. Ця підтримка особливо важлива у складний теперішній час остаточного зовнішньополітичного визначення, коли Україна усвідомлює процес інтеґрації в європейські структури як запоруку свого суверенітету, а Москва, користуючись хисткістю Берліну і Парижу, з усіх сил гальмує цей український рух до Европи, відверто виказуючи своє незмінне великодержавне нутро. В даний час тільки американці і великобританці здають собі справу з того, що бути в Европі для України означає бути в НАТО – іншого способу почутися захищеною Україна не має.

Чому ж цілком ясне питання приєднання України до Пляну дій щодо майбутнього вступу в НАТО переросло в міжнародну проблему? Можна по-різному пояснювати це. Мовляв, раніше, до розпаду СРСР, цієї „імперії зла", світ так-сяк врівноважувався двома полюсами сили – демократичним і тоталітарно-комуністичним. Тоді й Европа покладалася на могутність Америки. Занепад комунізму і унезалежнення Східньої Европи від Москви збігся в часі з виникненням аж декількох інших економічно-політичних центрів притягання, а Західній Европі наснилися антиамериканські сни, що вона, об'єднавшись, може бути самостійною потугою. Згадаймо, як німецькі і французькі урядові чинники вперто не хотіли бачити серед членів НАТО ні поляків, ні чехів, щоб бува не розгнівати Росію. Тепер ця ситуація повторюється щодо України, і ще в гострішій і небезпечнішій формі. Тільки не тому, що Москва нібито боїться наближення НАТО до самих її кордонів. Чим ближче підійшло б НАТО, тим і Росія мала б більшу безпеку – в тому, на жаль, неможливому, випадку, якщо б сама не становила небезпеки для своїх західніх сусідів, зокрема й особливо для України. Европа, НАТО, Европейський союз – все це для Москви вороже передусім тому, що загрожує їй остаточною втратою впливу на Україну. Вона шаленіє, тисне, бреше, в результаті здавна заражені бацилою москвофільства европейці, до того ж, залежні тепер від російських газу і нафти, обертаються до України спинами. Москві тільки цього й треба. Їй потрібен ще якийсь час, щоб ввійти в силу. Тому для України доленосним є це антизавдання: не дати Росії часу, якнайшвидше увійти під надійний захист НАТО.

Однак, великою перешкодою в цьому проевропейському русі є відсутність єдности в українській внутрішній політиці, навіть у найвищому ешелоні влади. Ось характерний приклад руйнівних неузгодженостей. Той самий голова Верховної Ради Арсеній Яценюк, котрий 15 січня поставив свій підпис, поряд з підписами Президента Віктора Ющенка і прем'єр-міністра Юлії Тимошенко, під зверненням до керівником НАТО з проханням сприяти Україні приєднатися до пронатовського Пляну дій, цими днями в інтерв'ю для московської газети „Ізвєстія" каже, що це приєднання було б для України передчасним. То як же можна очікувати одностайности в стратегічних питаннях від суспільства, від простої людини, якщо політична еліта Української держави міняє свої погляди, як рукавички? Тому другою місією західньої української діяспори, зокрема американської, повинен стати її здоровий і ефективний вплив на Україну і її уряд. Діяспора має моральне право на це. Тисячі українців повернулися б в Україну, якщо б там влада дбала про людей, про умови їхньої праці, про освіту і здоров'я дітей, про гідне майбутнє держави і нації.

Нехай вона буде зміщена навіть у бік пекла, ми ж думаймо і живімо для України і її незалежного майбутнього.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@att.net Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

БЕРЕЗЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Сонце української музики

Незбагненна це річ – поривання видатних людей у майбутнє, самозречення в його ім'я. І праця в поті чола, праця до останнього віддиху... Незбагненна, бо коли ми, їхні нащадки, опиняємося в тому будованому великою любов'ю і безперервними трудами майбутньому, то виявляється, що за найдорожчим, за тим, що не проминає і не знецінюється, треба оглядатися назад, у минуле, повертатися до імен, що немов сонячні промені проймають похмурі старі часи. Чи не дивина – в темних і непевних часах жили і творили такі світлі і сильні, мов з криці куті люди, що й нині, в добу всяких свобод і нібито безмежних можливостей, ми відчували б себе незрівняно убогішими без них. Без них – не в розумінні тільки їхньої творчої спадщини, книжок, музики чи картин, ні, ще більше – в розумінні таланту бути людиною, мати живе, гаряче, як добре мовив поет, „добром нагріте серце". Нам тепер так легко називати їх світочами рідної культури, а вона ж починалася з них, з їхнього щиросердного належання до свого народу і з святої віри у нього, засівалася їхніми руками по ними ж зораному полю.

З довгої низки дорогих імен вихопімо одне – ім'я Миколи Лисенка, день народження якого – 22 березня 1842 року. І згадаймо, що в другій половині XIX ст., коли молодий композитор вже усвідомлював ціль усього свого життя, Київ ще довго залишався губернським містом ворожої до всього українського Російської імперії.

Якщо й сьогодні, в XXI ст., в столиці незалежної Української держави українською мовою в родинному колі, в спілкуванні батькаматері з дітьми і дітей – з батькомматір'ю послуговується невеличка частка київських родин, то якою ж внутрішньою культурою, яким високим розумінням чести і справедливости треба було керуватися, аби в тодішньому Києві бути переконаним, беззастережним, україномовним українцем. Нехай же ця жменька родин – Лисенків, Старицьких, Кропивницьких, Рильських, Антоновичів, Садовських і ще буквально декількох – буде вічним докором нібитокультурним нібитоінтеліґентам сучасного Києва, котрі донині не піднялися понад рівень московської губернії.

В обраних Богом людей розум і серце діють дуже узгоджено: знати – щоб любити, і любити – щоб знати ще глибше. І щоб пізнане і дороге щедро, сповна віддавати іншим. І ще одна прикмета справді великих українців, зокрема М. Лисенка: вони залишаються вірними своїй нації, будучи відкритими до світу, до інших культурних і мистецьких традицій і течій.

Після Харківського і Київського університетів М. Лисенко навчався у Ляйпциґу і Санкт-Петербурзі, блискуче концертував як піяніст, володіючи світовим клясичним репертуаром, але самобутній талант і оригінальна творчість – то було тільки одне з двох крил, що підносили його в безмежне небо мистецтва, другим крилом була українська народна пісня, українська історія, українське світорозуміння і світовідчування. Ледве чи хтось з найвідоміших композиторів не зазнав на собі впливу народної пісні, але ледве чи хтось з них так глибоко і так органічно поєднував свою музичну душу з музичною душею рідного народу, як М. Лисенко. З духу народних пісень, які він мистецьки ошляхетнив для ним самим дириґованих хорів, постали безсмертні опери „Наталка-Полтавка", „Тарас Бульба", „Різдвяна ніч", світлі і мудрі шедеври для дітей „Коза-дереза", „Зима і Весна", десятки творів для голосу і фортепіяна.

Золотою сторінкою творчости М. Лисенка є його пісні та ораторії на слова Тараса Шевченка, в яких сонце української поезії зливається з сонцем української музики – й вони вічно сяятимуть на нашому духовному небосхилі. Слухаючи „Заповіт" чи „Садок вишневий коло хати", ми сьогодні сприймаємо їх як народні пісні, і вже це одне свідчить, якою мірою і слова, і музика походять зі спільних українських естетичних і моральних джерел.

М. Лисенко також любив Івана Франка – і поета, і людину. Вони щиро приятелювали, співзвучність їхніх світоглядів відлунює у Каменяревому „Вічному революціонері", покладеному на ноти М. Лисенком, а Лисенкова мелодія Франкового „Безмежного поля" завжди краятиме наші серця трагізмом української історії, в якій людська особистість нерідко опиняється в обставинах богопокинутости...

Остап Лисенко, син композитора, переповідає спогад своєї матері про той день, коли І. Франко приїхав до Києва і прийшов до них додому, вразивши господарів своєю скромністю і простотою. Але по якомусь часі, „ввійшовши до кабінету, мати побачила Миколу Віталійовича за піяніном з олівцем в руках, а біля нього – Івана Яковича, але вже іншого Івана Яковича – збудженого, пристрасного, з радісними, повними вогню очима... Він співав пісню про ватажка опришків Олексу Довбуша.

І. Франко захоплювався дедалі більше і з надхненням проспівав цілий ряд інших галицьких пісень, між ними й пісню „Жалі мої, жалі", повну ніжної, м'якої лірики... Батько мій тут же вирішив вмістити галицькі пісні, почуті від Франка, в черговий випуск своєї збірки народних пісень, маючи на меті ознайомити нашу громадськість з піснями братів-галичан...".

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Українці потребують допомоги

Св. п. Неонілія Більчинська з Ню-Йорку, знаючи дошкульні потреби вбогих українців у Казахстані, залишила у спадку 6 тис. дол. на будову церкви в Казахстані. Ми подбаємо про те, щоб кожного року, в день смерти св. п. Н. Більчинської, була відслужена в її пам'ять Панахида. Щира подяка виконавцеві її волі Григорієві Онуфрієві, який безвинагородно виконав усі необхідні дії.

Велика українська спільнота в Казахстані потребує допомоги. В цій країні існує 21 українська громада і, завдяки жертвенності українців з Америки, чотири з них вже мають церкви, разом з приміщенням для громадських потреб. Найбільша громада в Семипалатинську, близько 120 тис. українців, дуже потребує церкви з приміщенням та школи, але на це, на жаль, немає фондів. Управа Ради оборони і допомоги українцям (РОДУ) УККА звертається до всіх людей доброї волі з гарячим проханням допомогти цим людям, які найбільше заслуговують на таку допомогу. Зокрема просимо багатших меценатів, щоб в пам'ять своїх рідних чи жертв комуністичного терору власними коштами (невеликими, бо біля 50 тис. дол.), збудували церкви для тих громад. Про докладніші інформації прошу телефонувати: (973) 779-4063.

Чеки просимо виписувати на „UCCA – RODU" і висилати на адресу: UCCA, 203 Second Ave., New York, NY 10003.

За Управу РОДУ
Іван Буртик, голова
Кліфтон, Ню-Джерзі

Іван Чопівський народився в лютому

У 2009 році будемо відзначати 125-річчя від дня народження Івана Фещенка-Чопівського, видатного вченого-металюрґа, міністра, віцепрем'єра-міністра часів незалежности України на початку XX ст. У всіх публікаціях подається одна дата – 20 січня 1884 року. А за яким це стилем? Адже після 1918 року всі дати, які відбулися до цього, подаються так: спочатку дата за старим стилем, а в дужках – за новим. Леся Українка, приміром, народилася 13/25 лютого 1871 року.

Звернувся до Державного архіву Житомирської обл. Там зберігається метрична книга церкви свв. Петра і Павла містечка Чуднова Житомирського повіту за 1884 рік. В книзі є запис, що 29 січня 1884 року народився і в той же день був охрещений хлопчик, якому дали ім'я Іоанн. Батьки його (в перекладі українською мовою): „Наглядач поштової станції колезький реєстратор Андріян Андріїв Чопівський і законна дружина його Марія Михайлова, обоє православні". Прізвище Чопівський закреслено, а зверху написано „Фещенко-Чопівський". Збоку є приписка: „Закреслено „Чопівський" і написано „Фещенко-Чопівський" за приписом Волинської Духовної консисторії від 12 січня 1901 року". У XIX ст. різниця між григоріянським і юліянським календарями складала 12 діб. Отже, І. Фещенко-Чопівський народився 29 січня/10 лютого 1884 року. Пам'ятаймо про це і використовуймо цю дату в публікаціях. Щоб у 2009 році не сталось те, що у 2007 році сталося з відзначенням 100-річчя Олега Ольжича в США. Тоді цю подію відзначили 8 липня, хоча він народився за нинішнім календарем 21 липня.

Гарій Макаренко,
Житомир

В. Черчіль – про життєве забезпечення

Один з найвідоміших державних діячів XX ст. Вінстон Черчіль в своїх автобіографічних творах і промовах в парляменті часто підкреслював важливість життєвого забезпечення. Ось його слова: „Забезпеченева (грамота) є найкращим дарунком для найкращого хлопця чи дівчини від найкращого батька у світі".

Про важливість вищої освіти В. Черчіль каже: „Живемо в часах нечуваного технічного проґресу і винаходів, застосування яких в щоденному побуті підвищує життєвий рівень і добробут. Кожної години удосконаленням існуючих і винаходом нових здобутків в промисловості, сільському господарстві та щоденному побуті завдячуємо фахівцям і науковцям, про освіту яких подбали їхні батьки. Тому пріоритетом родинних обов'язків батька – є допомога дітям здобути освіту у вищих школах".

Із статистичних прогнозів довідуємося, що в 2026 році 70 відс. сьогоднішніх учнів середньої школи матимуть вищу освіту, з 30 випускників університету чи технічного інституту 10 матимуть керівні посади, 15 – добре оплачувані позиції, п'ять будуть власниками або спільниками різних підприємств. З 30 випускників середньої школи – 20 працюватимуть фізично на фабриках і фармах, п'ять матимуть бюрову працю і стільки будуть власниками або спільниками малого підприємства. Такі передбачення є доказом, що допомога в досягненні освіти є найкращим дарунком батька своїм дітям.

Згідно з думкою В. Черчіля, найбільш надійним запевненням коштів на здобуття освіти дітей є придбання забезпечення.

Роман Ричок,
Мейплвуд, Ню-Джерзі

Шановні читачі! У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи", просимо подавати повністю перші імена та прізвищазгадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Ситуація вимагає вияснення

Д-р Ольга-Марія Цегельська у листі „На могилі д-ра Льонгина Цегельського" („Свобода", 14 березня) дорікає. що „все ж таки серце крається, що ні одна філядельфійська організація не повідомила його родину" про те, що відбувалася церемонія на могилі її діда. Таке твердження вимагає вияснення.

15 січня редакція тижневика „Америка" (органу Союзу українців-католиків „Провидіння") одержала телефоном повідомлення з Генерального консульства України в Ню-Йорку про те, що Посол України в США д-р Олег Шамшур буде у Філядельфії 22 січня для відзначення 89-ої річниці історичного Акту Соборности українських земель і з цієї нагоди хотів би покласти вінок на могилу видатного діяча д-ра Л. Цегельського.

16 січня Генеральне консульство повідомило редакцію, що дату змінено на 21 січня. Через дуже обмежений час вже неможливо було опублікувати повідомлення в українській пресі. Редакція „Америки" негайно повідомила місцевий Відділ УККА, який електронною поштою повідомив своїх членів, та Український освітньо-культурний центр (УОКЦ). Вирішено було зустрітися спершу в УОКЦ поблизу цвинтаря. 19 січня було оголошено це повідомлення до української громади у радіогодині Організацій Українського державницького фронту, закликаючи до участи. Редакція також подбала про присутність великого українського прапора, що додало поваги цій небуденній події.

Незважаючи на холодну погоду, 21 січня зібралося понад 20 осіб, щоб гідно відзначити Акт Соборности України та вшанувати пам'ять Л. Цегельського. Крім дипломатів з Вашинґтону і Ню-Йорку, прибули представники восьми українських організацій. Тому що д-р Л. Цегельський свого часу був редактором „Америки" (1943-1950 роки), „Провидіння" вирішило вислати обох своїх редакторів на цю імпрезу. Фотографії були поміщені в „Америці", а президент „Провидіння" Владика Іван Бура взяв участь в спільній екуменічній Панахиді. Відділ УККА подбав про прийняття в місцевому ресторані, де з коротким словом виступив Осип Рожка, редактор української частини „Америки," описуючи життя та ролю д-ра Л. Цегельського в історії України.

Ці події були описані в „Америці" 26 січня і 2 лютого. Отже, зрозуміло, що жодна філядельфійська організація не була відповідальна за цю імпрезу. Одначе, всі разом співпрацювали для того, щоб вона успішно відбулося. Д-р М. Цегельська пише, що родина Цегельських виїхала з Філядельфії ще в 1974 році, тобто 34 роки тому. Зовсім несправедливо тепер докоряти організаціям та особам, які доклали багато зусиль, щоб урочисто відзначити 89-ту річницю Акту Соборности та вшанувати пам'ять видатного учасника історичних подій з 1918-1921 років.

Лев Іваськів,
редактор „Америки",
Філядельфія

1,167 пакунків вислано в Україну

Я часто читаю в „Свободі", як діяспора допомагає рідній Україні та її діточкам, що ще більше зігріває мою душу і додає мені охоти працювати, допомагаючи бідним в Україні. Ми з дружиною Маргарет вже не молоді – мені минуло 83 роки, Маргарет – 79 років. Але ми продовжуємо висилати пакунки тим, хто потребує допомоги в Україні. За останні сім років ми вислали до України 1,167 пакунків, загальною вагою 89,349 фунтів. Вага пересічного пакунка – 76.5 фунта. Компанія „Дніпро" забирає пакунки з нашої хати і доставляє їх до України.

Василь Кец,
Франклін Парк, Ню-Джерзі

Василь Кец біля авта з пакунками для України.

Ще про міжнародні змагання з футболу в Австралії

У „Свободі" (ч. 5) був поміщений допис Марійки Галабурди-Чигрин про футбольний турнір в Аделяйді, Австралія. Як колишній футболіст, а тепер ще футбольний суддя, хочу висловити до нього певні зауваження.

Учасниками цих змагань були команди „Леви", Аделаїда, „Тризуб", Сідней, „Леви", Мельбурн, „Факел", Івано-Франківськ і хлопці з Великобританії і Шотляндії. Змагалися за системою кожний з кожним. І коли подано, що грали Україна, Великобританія і Вікторія, то звідкіля ці команди взялися? Читаю і веселу сторінку того турніру, а саме, що у фіналі „гравці літали, як кулі в полі". Мені пригадалася пісня „Як вихор леґіні літали". Прикро також читати, що в Україні є люди, які дали назву команді „Факел". Чи не кращою була б назва „ Смолоскип"? Цікаві світлини: на одній змагун бавиться з кенґуру, а на другій – пробує наздогнати м'яча.

Микола Касіян,
Елкінс Парк, Пенсильванія

Центральна та Східньо-европейська коаліція зустрілася з дорадниками Дж. МекКейна, Б. Обами та Г. Клінтон

На фото спереду: Марю Рінк-Абель (Естонсько-Американська Крайова Рада – Об'єднаний Балтійсько-Американський Крайовий комітет (JBANC), Михайло Савків (Український Конґресовий Комітет Америки), Ренді Шонеман (кампанія сенатора Джона МакКейна), Стівен Біґен (кампанія сенатора МакКейна), Дорін Ґейбрієл Іванеску (Конґрес Американських Румунів). Позаду: Ерон Манаджіо (кампанія сенатора МакКейна), Раді і Джорджіна Славаоф (Болгарський Інститут досліджень та аналізи), Стефані Урбан (Литовська Американська Громада), Барбара Андерсен (Польський Американський Конґрес), Рамунас Кондратас (Литовська Американська Рада/JBANC), Бянка Додов (Вірменська Асамблея Америки), Мака Ґабіела (Грузинська Асоціяція в США), Карл Алтау (JBANC), Арманд Скала (Конґрес Американських Румунів).

На фото: Мадлен Олбрайт (в центрі), старший дорадник президентської кампанії сенатора Гіларі Клінтон з питань закордонної політики, зустрічається з представниками Центральної та Східньоевропейської коаліції. З лівого краю – Михайло Савків, президент Українського Конґресового Комітету Америки.

На фото: Ентоні Лейк (в центрі, у світлому сірому костюмі), старший дорадник президентської кампанії сенатора Барака Обами з питань закордонної політики, зустрічається з представниками Центральної та Східньоевропейської коаліції. Зліва від Е. Лейка – Михайло Савків, президент Українського Конґресового Комітету Америки (УККА). У другому ряду, між Е. Лейком та М. Савковим – д-р Віталій Ґарбер, також представник УККА.

ВАШІНҐТОН. — 13 березня Центральна та Східньоевропейська коаліція (ЦСЕК), що складається з 19 крайових членських організацій, які представляють більш ніж 22 млн. американців, обговорила ряд політичних питань з дорадниками кандидата на пост Президента США сенатора Джона МакКейна – Ренді Шонеманом, директором з питань закордонної політики та національної безпеки, та Стівеном Біґеном.

Обидва дорадники звернули увагу на понад 20-річний досвід сенатора Дж. МакКейна в питаннях закордонної політики та його підтримки нових демократій в Европі. З 13 країн Европи, з яких походять наші предки, сенатор відвідав 12. Зокрема він висловлював незадоволення уповільненням ініціятив у тому реґіоні через пострах перед російським урядом. Дж. МакКейн вважає, що Захід повинен більше зробити для того, щоб протистояти Москві та змусити її відповідати за внутрішні та зовнішні дії, одночасно співпрацюючи з нею у площинах спільного інтересу. Він також є прихильником посилення трансатлантичних взаємин, щоб створити більш доцільну політику щодо Росії.

Обговорення включало основні питання, які цікавлять ЦСЕК, включно з діями Росії в реґіоні, енерґетичну безпеку те диверсифікацію, розширення НАТО, систему протиракетного захисту та програму скасування віз. Р. Шонеман вказав на занепокоєння Дж. МакКейна щодо використання Росією енерґії як засобу політичного тиску, а також його підтримку розроблення спільної енерґетичної політики з Европою, щоб запобігти монополізації енерґопостачання Европи Росією. Він вважає, що це важливе питання є питанням національної безпеки США.

Як Президент США, сенатор Дж. МакКейн продовжував би розгортання антиракетної системи в Східній Европі. Рішення припинити розгортання протиракетної системи, яка є спільною евро-американською оборонною системою, було б заохоченням для Росії та розчарувало б наших союзників.

Р. Шонеман висловив підтримку нещодавно підписаних двосторонніх угод між США, Республікою Чехія, Естонією та Латвією щодо спрощення візового режиму. Дж. МакКейн має на меті знайти вирішення питання візової політики.

На засіданні Арманд Скала, президент Конґресу американських румунів, заявив що „ЦСЕК радо продовжуватиме зустрічатися та обговорювати важливі питання з сенатором Дж. МакКейном та його дорадниками."

29 лютого представники ЦСЕК провели засідання з д-ром Ентоні Лейком, старшим радником з питань закордонної політики президентської кампанії сенатора Барака Обами. До д-ра Е. Лейка приєднався Марк Бжезінський, відомий знавець з питань закордонної політики. Д-р Е. Лейк торкнувся численних питань, які цікавлять ЦСЕК. Питання, обговорені на засіданні, включали розширення НАТО (зокрема у світлі квітневої зустрічі в Букарешті); тенденції притиснення демократії в Російській Федерації;

(Закінчення на стор. 18)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

У Канаді приймали сиріт з України

ТОРОНТО. – Добровольці проєкту „Help Us Help the Children" Канадського фонду допомоги дітям Чорнобиля 15 років допомагали сирітським закладам в Україні.

З цієї нагоди діти-сироти, виховники, добровольці з України приїхали до Канади, щоб від імені тисяч сиріт подякувати канадсько-українській спільноті за добрі діла.

Українські авіолінії „АероСвіт" подарували гостям з України безкоштовний переліт в Канаду. Адміністрація заповідника „Ніягара Фолз" надала вільний вступ на оглядини водоспаду, управа музею „Ром" дозволила безкоштовно відвідати музей і почастувала полуденком. Дітей приймали інститут св. Володимира і ресторан „Золотий лев". Діти та виховники відвідали чотири цілоденні україномовні школи в Торонто: св. Софії, Кардинала Йосипа Сліпого, св. Димитрія, св. Йосафата, побували в українських церквах в Ніягарі, Сейнт-Кетерінсі та Торонто. Гості та діти перебували в родинах громади.

Міністер Юрій Павленко і Руслана Вжесневська.

Виступають діти з України.

Відтак відбулася зустріч, на яку прибуло 500 осіб. Голова організаційного комітету Емілія Стельмах відкрила вечір і попросила Владику Степана, Єпископа Торонто та Східньої Канади до благословення трапези і спільної молитви.

Програму імпрези вела Оля Щурик. Присутнім запам'ятались чудові дитячі виступи. Слово мав журналіст Віктор Малярек, котрий поділився своїми спостереженнями, коли відвідував сиротинці в Україні.

В ході програми виступив міністер у справах молоді, сім'ї та спорту України Юрій Павленко, який вказав на багатогранну працю добровольців-канадців у здійсненні проєкту допомоги. З подякою українській громаді виступила координатор проєкту Руслана Вжесневська. Була висловлена подяка довголітнім спонзорам Костянтинові Темертеєві та Євгенові Мельникові, котрі спричинилися до успішної візити земляків.

Святковий вечір завершив молитвою Архиєпископ Східньої Єпархії Владика Юрій.

Ірена Вжесневська

Українська Євангельська церква *закликає:* Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії

88. Друга Книга царів, 5: кара за жадібність

Зцілений від прокази сирійський полководець Нааман пропонував пророкові Єлисеєві великі дари, але той відмовився. Їхню розмову почув слуга пророка Гехазі і коли Нааман від'їхав, він побіг за ним. Побачив його Нааман і зупинив свою колісницю, щоб запитати, що сталося. Слуга сказав, що пророк усе ж хоче мати дарунок від Наамана, бо прийшли до нього двоє з племені Єфрема, а обдарувати їх нічим. Нааман дав йому одягу на двох і два таланти золота. Цей дар слуга заховав, а пророкові збрехав, що не виходив з дому. Єлисей же відповів слузі: „Чи моє серце не ходило з тобою, коли обернувся той муж зі свого воза назустріч тобі? Чи час брати срібло та брати одежі, і оливки, і виноградника, і худобу дрібну та худобу велику, і рабів, і невільниць? То нехай Наамана проказа прилипиться до тебе і до насіння твого навіки". І побілів слуга від прокази, мов сніг.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосереди –о 7-ій годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей. Щосереди, о 5-ій вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих. Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Вшанували пам'ять Тараса Шевченка

Біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в Дніпропетровську.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Святкування 9 березня відбувалося у Дніпропетровську за тією ж „схемою", що й усі попередні роки за незалежности України, тобто вічів було два: перше – організоване владою, друге – громадськими організаціями. На перше були мобілізовані партійці „Нашої України – Народної самооборони" та Бльоку Юлії Тимошенко: близько 300 осіб, в тому числі 63 жінки зі співочих колективів та троє баяністів. На вічі „опозиції" людей було вдвічі менше – приблизно 150 учасників.

Письменники, журналісти, художники, викладачі навчальних закладів вистояли обидва віча. Але таких було, на жаль, лише 15 осіб. Якщо згадати, що у Дніпропетровській області лише членів творчих спілок не менше 1,000 осіб, то стає сумно – чому вони байдужі до Тараса Шевченка?

Кого не було на обох вічах? Представників Партії Реґіонів та Комуністичної партії. Віча були нетривалими, промови – стандартно-традиційними. Вочевидь, промовці зберегли тексти минулорічних виступів і нині виголошували їх з тими ж інтонаціями. Нетрадиційних промов було лише дві. Народний художник України скульптор Володимир Небоженко розповів, як він ще за часів СРСР ліпив скульптуру Кобзаря, і як можновладці його примусили замінити пензля в руці на грамоту про викуп із кріпацтва. Голова обласної організації Спілки письменників Леся Степовичка повідомила, що у Дніпропетровську в травні відбудуться триденні Шевченківські свята з великою програмою, будуть гості з усієї України та з-за кордону.

Володимир Єфимов

ЕДМОНТОН. – Українська спільнота Альберти вшанувала Тараса Шевченка присвяченим йому концертом 9 березня в Домі української молоді.

Після традиційного „Заповіту" у виконанні квартету „Ре Мінор" і вступного слова голови Едмонтонського відділу Конґресу українців Канади, „Рідна школа" парафії св. Юрія Переможця виконала літературну композицію „На високій дуже кручі". Акомпаніювала на фортепіяні Лілея Волянська, диригувала Оксана Цокан. Потім на екрані появився вітраж Алли Горської, Опанаса Заливахи і Людмили Семикіної „Пророк у кайданах", який комуністи знищили, учителька Оля Миц прочитала вірш Ліни Костенко „Кобзареві". Пізніше присутні побачили на екрані ще й інші малюнки й образи, а зокрема багато чудових пам'ятників Т. Шевченкові в цілому світі, також в Казахстані й Сибіру.

Учні української двомовної програми школи о. Кенета Кернса в Шервуд-Парку під керівництвом д-ра Андрія Горняткевича (диригувала учителька Ірина Тарнавська, сольо Челсі Шін) заграли на бандурах „Думи мої" і „Тополю" Т. Шевченка (музика К. Борисюка, обробка Григорія Китастого) і „Зацвіла в долині червона калина" (музика Аркадія Філіпенка).

Український танцювальний ансамбль „Воля" під керівництвом Євгенія Багрія (восьмеро дівчат з галузками верби в руках) виконав танець-хоровід „Вербиченька". Далі ще раз виступив „Ре Мінор" у складі Маркіяна Лазурка, Миколи Білаша, Ореста Ґроха і Олеся Лазурка з поезіями-піснями Т. Шевченка в обробці М. Лазурка. Хор „Дніпро" під диригуванням Марії Дитиняк (фортепіяновий акомпаніямент І. Тарнавської) виступив з трьома піснями. Солісти – Оля Федеркевич, Олеся Талпаш і Маркіян Ґовда.

За текстом Галі Котович вміло керував програмою Євген Дитиняк. Концерт закінчився національним гимном „Ще не вмерла Україна" у виконанні хору „Дніпро" і цілої залі. Люба Бойко-Бел, голова Українського музичного Товариства Альберти, подякувала Є. Дитинякові, Г. Котович, Ксені Мариняк і виконавцям й учасникам концерту.

Петро Саварин

КИЇВ. – В рамках березневого „Місячника Тараса Шевченка" вокальна група „Сердечко" Пряшівської З'єднаної школи ім. Т. Шевченка з українською мовою навчання і танцювальна група сеньйорів пряшівського ансамблю „Карпатянин" поставили на престижній сцені київського Будинку Центральної Ради інсценізацію поеми Т. Шевченка „Наймичка". Інсценізатором, режисером і виконавцем головних ролей (діда, баби, наймички, її сина) була довгорічний продюсер української служби радіо „Свобода" Ліна Гвать (Галина Мовчан), яка нині живе на Пряшівщині. Серед вимогливої київської публіки вистава пряшівчан мала великий успіх. Голова товариства „Україна – Світ" Іван Драч назвав її „найкращою інсценізацією твору Тараса Шевченка за останніх 15 літ".

Перед виступом голова Президії Союзу русинів-українців Словаччини Іван Лаба ознайомив присутніх з сучасним станом української національної меншини в Словаччині. Голова Пряшівської реґіональної ради Єва Олеар представила обидва колективи. Автор цих рядків розповів про проникання творів Т. Шевченка у Словаччину та Чехію, а також про ролю Кобзаря в своєму житті.

Складовою частиною святкування була виставка найновіших українських видань Пряшівщини. Крім „Нового життя", „Дуклі", „Веселки", „Наукового збірника Музею української культури в Свиднику", були там книжки Івана Яцканина, Степана Гостиняка, Івана Мацинського, Йосифа Збіглея, Іллі Галайди, щойно видана „Антологія словацької поезії", „Листування Івана Зілинського з Іваном Панькевичем" та багато інших.

Другий, не менш успішний, виступ пряшівчан був перед майже 500 учнями та викладачами Військового ліцею ім. Івана Богуна в Києві. Тут, крім фраґментів з „Наймички", пряшівчани порадували юнаків у військових формах темпераментними танцями „Карпатянина", прекрасно виконаними піснями „Сердечка", віршами Василя Симоненка й Ліни Костенко.

Директор ліцею генерал-майор Леонід В. Кравчук, дякуючи артистам, підкреслив, що це був один з найкращих виступів у десятирічній історії їхнього ліцею. І нагородив їх не лише розкішним букетом квітів та смачним обідом, але й Похвальною грамотою. Особисто показав гостям з Пряшева гордість ліцею – Шевченківський музей.

Третій виступ пряшівський об'єднаний колектив здійснив у м. Фастові Київської области, присвятивши його вихованцям та вихователям місцевого Дитячого будинку. Пряшівчани привезли сиротам не лише театральну виставу, пісні, танці та вірші, але й іграшки та солодощі. Заключним номером двогодинного концерту був фраґмент з програми „Пам'ятні дні. Голодомор в Україні 1932-1933 років", який викликав сльози зворушення не в одного глядача.

„Лише заради однієї сльози старенького дідуся в шостому ряду варто було приїхати до Фастова", – сказав один з учасників цієї поїздки після концерту. Свята правда!

Програма триденної автобусної поїздки пряшівчан в Україну була дуже насиченою. Та попри все, учасники встигли ознайомитись з основними пам'ятками столиці України. Найбільше враження на них справили Михайлівський собор, храм св. Софії, Києво-Печерська лавра, Хрещатик та модерні крамниці Києва. Вони ніколи не забудуть гостинне, сердечне і щире прийняття в Технічному ліцеї міста Києва зі школярами і вчителями, з яким пряшівська З'єднана школа ім. Т. Шевченка має давню дружбу.

Слід підкреслити, що після кожного виступу вдячні глядачі і у Військовому ліцеї ім. І. Богуна, і в Київському будинку учителя, і в Технічному ліцеї Шевченківського району міста Києва, і у Будинку культури міста Фастова запрошували всю делеґацію русинів–українців зі Словаччини приїздити ще і ще раз. „Ми вас полюбили, як рідних. Ми вас чекатимемо знову!", – зворушено говорили вони нам на прощання.

А ми їм відповідали: „Дорогі наші нові друзі! Ми не кажемо вам: „Прощавайте!" Ми говоримо: До побачення! До наступної зустрічі!"

Микола Мушинка

Іван Драч на сцені Будинку вчителя дякує пряшівчанам за прекрасну програму. *Фото: Магда Мушинка*

Великодній базар в Українському американському культурному центрі

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – 16 березня в Українському американському культурному центрі Ню-Джерзі відбувся великодній базар, який провела громада Української католицької церкви св. Івана Хрестителя. Відвідувачі купували великодні страви, печиво, пам’ятки, квіти, вироби мистецтва.

Біля ятки Пласту (зліва): станична Христя Кохан, юнак Павло Гадзевич, заступниця станичної Леся Лебедь. *Фото: Л. Хм.*

Україна подає...

(Закінчення зі стор. 1)

полягатиме могутній доказ Києва на майбутньому суді – головною причиною катастрофи була не буря (судна не мають переламуватися в морі ні при якій бурі). Виявилось, що танкери типу „Волґонефть“ настільки старі і їх корпуси до такої міри зношені, що експлуатація цих судів давно вже становила загрозу. Аварія, подібна до тодішньої поблизу Керчі, була, можна сказати, „пляновою“. Катастрофа сталася б якщо не в листопаді 2007 року, то трохи пізніше, і якщо не з „Волґонефтю-139“, то з іншим російським танкером цього типу, під іншим бортовим номером.

Як українська, так і російська сторони зайнялися після катастрофи розслідуванням, і відкрилася вельми неприваблива для Москви картина. З’ясувалося, що танкери типу „Волґонефть“ будувалися в період 1967-1980 років, їх середній вік зараз перевищує 30 років.

Вже багато років тому експерти зробили висновок, що ці судна повинні виводитися з використання. Це було відомо ще в 2002 році керівництву групи компаній „Волґотанкер“ – на той час найбільшому в Европі транспортному об’єднанню, що працює у галузі перевезень наливних вантажів і забезпечує не менше 10 відс. російського експорту темних нафтопродуктів. Транспортна фльота цієї компанії налічувала на той момент 120 танкерів типу „Волгонефть“. В березні 2008 року „Волзьке нафтоналивне пароплавство Волґотанкер“ (так зараз називається ця компанія) було визнане банкрутом.

На кінець минулого року в експлуатації було до 100 танкерів „Волгонефть“, у яких не був проведений капітальний ремонт корпусів. Значна частина цих суден, які „дихають на ладан“, курсувала зі своїм небезпечним вантажем у Чорному і Озівському морях. І перша, давно очікувана фахівцями неприємність сталася в листопаді 2007 року.

У російської сторони не знайдеться переконливих контрарґументів для міжнародного суду. Винні, безперечно, не стільки судновласники, як державні контролюючі органи Росії – тобто, російський уряд, який не вжив належних заходів, що дуже сильно обтяжує провину Москви. *(УНІАН)*

Після 16 років...

(Закінчення зі стор. 5)

можна вгадати до закінчення голосування, а в Росії результат виборів знаний, ще заки почнеться голосування. Також в Україні, у відміну від Росії, діє розмаїття засобів масової інформації.

Европі автори дослідження рекомендують відкрити українцям можливості подорожувати по европейських країнах, зазначаючи при тому, що Україна мусить посилити свій кордон з Росією, заки Европа зможе відкрити українцям свої ворота. Вони також рекомендують Европі підтримати бажання України стати членом НАТО.

„Немає причин для того, щоб Україна не вступила до НАТО, себто йти слідами інших східньоевропейських і центральноевропейських країн“, – завважив д-р З. Бжезінський.

Знову ж на зустрічі Ради „Україна-США“ американський торговельний представник у Києві, Р. Стефенс таврував американських інвесторів за те, що вони приїжджають в Україну, розглядаються, починають нарікати на існування корупції і заявляють, що коли Україна здійснить ті і ті реформи, вони подумають над інвестиціями.

Р. Стефенс сказав, що походить з Ню-Джерзі, одного з найбільш корумпованих штатів в Америці, де ділові люди заробляють великі гроші. Він закликав американських інвесторів дивитись на Україну як на повіт Ессекс або повіт Берґен штату Ню-Джерзі. Він також казав, що корупція в Україні, Росії й Чехії „різниться тільки у смаку“. Р. Стефенс працював в Росії, Чехії й Узбекистані заки дістав призначення до України. „Не витрачайте енергії спробами змінити Україну, – закликав Р. Стефенс потенційних американських інвесторів. – Замість того дійте в існуючій ситуації“. Тут американський торговельний дипломат зізнався, що має досить плачів американських ділових людей, які біжать до нього з наріканнями, коли щось не виходить у їхніх стосунках з українцями. Він запевняв, що він і його штаб подасть свої досвідчені рекомендації американським підприємцям, але не хоче чути вимог ззовні про зміну системи ділової системи в Україні.

Від серпня 2006 року, коли Р. Стефенс прийшов на свою посаду в амбасаді у Києві, українська авіолінія замовила пасажирські літаки американської фірми „Боїнґ“ на суму 400 млн. дол., американські інвестиції в Україні подвоїлись і американська енерґетична фірма „Ванко“ дійшла згоди з урядом України про видобування нафти з дна Чорного моря.

Це як доказ, що він в курсі українського підприємництва і намагається залучити до нього більше американців.

ПОСТАТІ

У недоспіване 80-те многоліття д-ра Олега Романова

Д-р Лариса Залеська-Онишкевич

Це було ще два роки до проголошення відновленої самостійности України, коли група однодумців разом з проф. Олегом Романовим вирішили відновити у Львові Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ) – відновити після десятиліть заборони окупантом (1939 рік). Доля дуже влучно вибрала О. Романова на це завдання. До цього треба було відваги, візії, розмаху і повної посвяти, щоб майже з нічого – крім відчуття потреби дня, потреби для добра і престижу української держави, – на основі пам'яті минулої слави, з допомогою НТШ в Америці – дати життя цій жар-птиці в Україні. Це сталося з благословенням і допомогою д-ра Ярослава Падоха, який рівночасно був тоді і президентом Світової Ради НТШ, і головою НТШ в Америці, яке, зокрема в перше десятиліття, надавало дуже багато фінансової підтримки матірній установі. Так почався яскравий період відновленого НТШ в Україні, яке від 1873 року діяло як перша українська академія наук.

О. Романова називають організатором українського наукового життя. Кожне слово у цьому окресленні є значущим, бо кожна складова частина цього опису була не тільки дуже важливою, але ключовою. І до кожної з них О. Романів мав відповідні кваліфікації та прикмети.

Шлях науковця розпочав він студіями енерґомашинобудування у Львівській Політехніці, яку закінчив у 1950 році дипломом інженера. Пізніше продовжував аспірантуру і осягнув ступінь кандидата наук (1958 рік), а докторат захистив у 1970 році (тема дисертації – „Деякі проблеми міцности та механіки руйнування термічно та термомеханічно оброблених високоміцних сталей"). Три роки пізніше дістав звання професора.

Від старшого наукового співробітника до завідувача відділів Фізико-механічного інституту Академії Наук О. Романів проявив себе у наукових працях, які були відзначені чи то почесними грамотами чи званням лавреата або й почесним званням Заслуженого діяча науки і техніки України (1998 рік), а 1985 року його вибрали членом-кореспондентом НАН України.

У недавно виданому Бібліографічному покажчику (2007 рік) подано список 428 позицій наукових праць кількома мовами (16 монографій і довідників) О. Романова. За свої наукові винаходи і дослідження він мав 38 авторських свідоцтв. Це була його наукова сторона. Рівночасно як професор він підготував 27 кандидатів наук і шість докторів наук. Він також завідуваав ляборaторією і був заступником директора Фізичномеханічого інституту АН – отже, мав досвід очолювання колеґів і проєктів. Він також був депутатом Львівської міської ради.

Св. п. проф. Олег Романів

Все це було відповідним підготовленням до відповідального обов'язку бути першим головою відновленого в Україні НТШ, що він виконував від 1989 року аж до смерти. Три роки пізніше його обрано дійсним членом НТШ. З відданістю відбудувати і розвинути саме українську наукову установу, новий голова підшукав добрих співробітників і поринув у цю працю. Висліди її стали наявними у численних наукових конференціях, наукових виданнях НТШ, як і розбудови цілої мережі (понад 20) осередків НТШ по різних областях України.

Серед різних його починів, О. Романів дістав від міста на власність для НТШ будинок при вул. ґен. Чупринки, 21 (ще раніше це був будинок родини відомої в нашій громаді журналістки Ольги Кузьмович). Крім того, він з Управою зумів виборoти для НТШ хоча частину будинку, що до війни цілий належав до НТШ (при вул. Винниченка, 24). Там же приміщено частину колишньої і тепер доповненої бібліотеки НТШ.

Зі завданням поширювати саме українські наукові видання, не тільки численні видання НТШ, О. Романів в 1991 році розбудовував книгарню у центрі Львова (при проспекті Шевченка, 8), щоб „ствердити пріоритети українського слова, української книжки в Україні", як він сам писав. Це він настільки пильнував, що навіть коли сам їздив у справах до Києва, то брав для книгарень видання НТШ, а звідти привозив до книгарні київські видання; саме коли приїхав з Києва і ніс сходами тяжкі книжки, зустрів він свої останні хвилини життя.

Якщо це не виглядало, як аж задосить обов'язків на одну особу, 1992 року О. Романів також став повним посвяти генеральним секретарем Світової Ради Наукових Товариств ім. Шевченка. Він утримував контакти з усіма крайовими НТШ, сам кожного року редаґував і видавав „Хроніку НТШ" про діяльність НТШ у різних краях.

Він мав журналістичні здібності і любив це діло: сам також ще підготовляв і редаґував журнал „Вісник НТШ" – інформаційне видання Світової Ради НТШ. Там він залюбки не тільки подавав новини про крайові НТШ, але також писав цікаві статті про наукові та культурні постаті України. Йому зокрема були близька тема вживання української мови в Україні (брошура „Чи стане Україна українською?") та тема Голодомору й інформація про визначних українських науковців, то ж він дбав, щоб були видання на ці теми. Тому що сам писав багато статтей у „Вістях", він часто підписувався численними (22) псевдонімами або криптонімами; мав 472 науково-популярні публікації. Хоча про його наукову діяльність появилося майже 150 статтей і нотаток (повний список у його Бібліографічному покажчику), він ніколи не хвалився своїми успіхами і не звертав уваги на свою особу.

Він також був любителем мистецтва, мандрівок, зимового спорту. Був товариський, відкритий, з доброю дозою гумору. Був повний зацікавлення світом. Залюбки їздив на міжнародні наукові конференції. Ще кілька місяців до його відходу, у червні, був на конференції Міжнародної асоціяції україністів (МАУ) у Донецьку, а в липні – на міжнародній конференції про Східну Европу в Берліні.

Такі постаті з широким розмахом, вмілістю, успіхом та громадською відданістю не часто трапляються. Тому це дуже позитивно, коли колеґи та держава вміють їх оцінити і їм подякувати. В 1998 році НТШ відзначило його заслуги

(Закінчення на стор. 16)

У недоспіване...

(Закінчення зі стор. 15)

медалею Михайла Грушевського – за внесок у відбудову НТШ в Україні. Подібно, 2003 року, Львівська обласна адміністрація відзначила його працю у розвитку НТШ. А 2001 року Президент України нагородив його грамотою за значний особистий внесок у розвиток і зміцнення Української держави. НТШ не встигла йому подякувати вчасно, бо його проголосили Почесним членом НТШ через місяць після його смерти.

Він залишив після себе добре розбудовану наукову установу: добре організовані осередки, розпрацьовану наукову програму з різними проєктами, виданнями, конференціями, бібліотекою і книгарнею. Всі вони – на доброму шляху дальшого розвитку, бо мають добру і сильну основу, яку розбудував відданий голова НТШ в Україні д-р Олег Романів.

Зустріч з Яковом Сусленським

Зліва стоять: Зеня Черник, Іван Даниленко, Віра Лащик, Марта Шиприкевич, Ярослав Заліпський, Марта Тарнавська, Методій Борецький, Олександер Михайлюк, сидять: Петро Клюк, Яків Сусленський, Віра Андрійчук, Леонід Рудницький, Богдан Тодорів.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Заходами Осередку праці Наукового товариства ім. Шевченка і релігійного Товариства св. Софії 10 березня, в домі Товариства св. Софії, відбулась зустріч української громади з Яковом Сусленським, який вже 29 років є головою Комітету українсько-єврейських зв’язків в Ізраїлі.

Недавно, вітаючи Президента України Віктора Ющенка в Єрусалимі, він запропонував йому провести міжнародну конференцію на тему „Проблеми історичної пам’яті і неґативні стереотипи у єврейсько-українських взаєминах“. Президент В. Ющенко схвалив цю ініціятиву та знайшов на неї спонзора. Конференція відбудеться у Києві у травні.

У своїй доповіді Я. Сусленський тепло згадав своїх приятелів з концтаборів Сибіру – Євгена Сверстюка, Левка Лук’яненка й В’ячеслава Чорновола, об’єктивно проаналізував позитивні та неґативні сторони взаємин між двома народами, звернув особливу увагу на українофобію, яка, на жаль, ще є в Ізраїлі, хоча дуже багато зроблено для її подолання. Як приклад, він навів факт, що сьогодні у „Яд Вашем“ увічнено понад 2,000 українських праведників.

Після доповіді відбулася дискусія, яка продовжувалася на товариській зустрічі, що нею закінчено цю імпрезу. Програму відкрив голова Осередку праці НТШ д-р Ярослав Заліпський, ведучим був академік Леонід Рудницький, який звернув особливу увагу на відданість Я. Сусленського справі миру і злагоди між українцями і євреями.

Микола Рудницький

СПОРТ

Відбулися 54-ті змагання Карпатського Лещетарського Клюбу

Лещетарі усіх вікових груп, які виграли плятинові медалі НАСТАР.

ГАНТЕР, Ню-Йорк. — Незважаючи на дощову погоду, у суботу, 8 березня, 77 змагунів-лещетарів і єдиний їздець на сніговій дощці зібралися на 54-ті з черги лещетарські змагання, влаштовувані кожного року Карпатським Лещетарським Клюбом (КЛК).

Цього року лещетарські змагання влаштовано на з'їздах „Гантер мавнтен", у групах віком від 4 до 60 років. У цьогорічних змаганнях найбільше змагунів було в групі чоловіків віком 45-59 років.

Лещетарі та їздець на сніговій дощці змагалися на двох паралельних „НАСТАР"-апробованих з'їздах, кожний змагун по одному разові спускався на згаданих з'їздах. (НАСТАР означає Національний стандартний змаг і є найбільшою публічною розваговою лещетарською програмою у світі).

Лещетарські змагання КЛК мають марку родинної імпрези, куди приїжджають найменші діти, їхні старші сестри і брати та батьки.

Наймолодшими змагунами цього року були трирічна Олена Кучер і чотирирічний Марко Войціцький.

За змаганнями КЛК 2008 року спостерігав Посол України до Організації Об'єднаних Націй (ООН) Юрій Сєрґеєв з дружиною Наталією, а опісля був також учасником святкової вечері разом з іншими 130 особами – і зма-

(Закінчення на стор. 18)

Посол України до ООН Юрій Сергеєв (при мікрофоні) вручає Еркові Палидовичеві нагороду від Президента України Віктора Ющенка. Посередині: дружина Посла Наталія. *Усі фото: Рома Гадзевич*

Лещетарі у групі чоловіків 45-49 років – найбільша група на змаганнях КЛК 2008 року.

Ері Палидович ґратулює змагунам у групі юнаків 15-19 років (зліва) Павлові Гадзевичеві, Северинові Палидовичеві, Маркові Кохановi і Олександрові Григоровичеві.

Дам'ян Козак одержує перехідну чашу за найшвидший часовий осяг між юнаками і чоловіками.

Христя Клюфас з КЛК вручає нагороди переможцям у групі юначок 13-14 років (зліва) Каті Козак, Наталії Григорович і Каті Григорович.

КЛКівці Зенон Стахів і Орест Федаш ґратулюють жінкам-змагункам (зліва) Руті Ленчур, Христі Козак, Аріядні Бах, Наталії Войціцькій і Мерібет Палидович.

Змагання...

(Закінчення зі стор. 17)

гунами та їхніми родинами, як і довголітніми прихильниками КЛК, улаштованої в „Ґантер мавнтен скі лодж", де відбулося вручення нагород учасникам-змагунам.

Вручено чаші кожній віковій групі, лещетарі-змагуни, котрі здобули другі та треті місця отримали медалі, а всі інші учасники змагань отримали на пам'ятку медалі КЛК.

Несподівана кількість лещетарів КЛК отримали признання „НАСТАР" – дев'ять плятинових, 25 золотих, 20 срібних і 15 бронзових відзнак-шпильок вручено змагунам.

Святкову вечерю відкрив голова КЛК Ерко Палидович, привітавши усіх присутніх і представивши окремих гостей.

Посол Ю. Сєрґєєв, промовляючи до учасників, підкреслив, що його найбільше захопила участь великої кількости дітей-учасників змагань. „Це фантастично – це майбутність". Він також заявив, що вперше чаші, уфундовані Постійною місією України до ООН, будуть вручені найбільш надійним молодим лещетарці та лещетареві.

Також присутнім був Володимир Доцяк з Івано-Франківська, який організує відділення КЛК в тому українському місті. Карпатський Лещетарський Клюб засновано 1924 року в Україні й відродився він там 1989 року.

Дальше ведення програми перебрала ведуча вечора Віра Попель, заступник голови КЛК, а їй допомагав Орест Федаш, координатор лещетарювання КЛК.

Після вручення чаш і медалей кожній віковій групі, передано перехідні чаші лещетарці та лещетареві, які здобули найшвидші часові осяги: 13-річній Каті Палидович (якої час був 26.19) і 10-річному Дам'янові Козакові (якого час був 23.66). Імена переможців викарбовані на чашах. Тоді ж Посол Ю. Сєрґєєв з дружиною вручили чаші найбільш надійним молодим лещетарці та лещетареві – 13-річній Каті Козак і 15-річному Северинові Палидовичеві.

У кінці гостини вшановано Е. Палидовича, голову КЛК з нагоди його 70-річчя, за багаторічну активну працю в українській громаді, вчителя, інструктора спорту і співця – нагородою та листом від Президента України Віктора Ющенка. У листі Президент України підкреслив, що ювілят „присвятив своє життя збереженню українцями національної самоідентичности, їх згуртуванню та патріотичному вихованню".

Також прочитано листа-вітання до учасників лещетарських змагань від міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту Юрія Павленка, який повідомив, що перехідну чашу визнання найкращих змагунів КЛК буде уфундовано його міністерством.

Міністер Ю. Павленко у своєму листі також побажав Е. Палидовичеві, голові КЛК, „міцного здоров'я і довголіття, щонайбільше сил і наснаги для виховання нових поколінь українських чемпіонів".

Переклад: Христина Ференцевич

Центральна...

(Закінчення зі стор. 8)

та питання спрощення візових процедур.

Щодо НАТО, д-р Е. Лейк чітко сказав, що процес розширення „посилює демократію в усіх країнах Европи" та зближує європейські нації. Нові тенденції авторитарної контролі в Росії також були прокоментовані д-ром Е. Лейком. Висловивши занепокоєння сучасною політикою президента Росії Володимира Путіна, Е. Лейк зауважив: „Ми повинні працювати з росіянами над питаннями спільного зацікавлення, але в той самий час розширювати взаємини з російським народом, а не тільки урядом Росії". Е. Лейк також висловив підтримку розширенню програми „visa waiver".

Додатково заява сенатора Б. Обами щодо підтримки прийняття резолюції відносно вірменського геноциду, як також і підтримка бажання України приєднатися до НАТО, були згадані під час засідання, і всі учасники отримали тексти цих заяв.

„Країни ЦСЕК мають тісний зв'язок та взаємини з різними офіційними особами, – заявив Михайло Савків, президент Українського Конґресового Комітету Америки. – Це засідання дало можливість обговорити питання спільних інтересів і ми радо співпрацюватимемо з творцями політики США у Вашінґтоні над цими основними питаннями".

27 лютого ЦСЕК обговорила ряд політичних питань з дорадником кандидата на пост Президента США сенатора Гілари Клінтон, колишнім Секретарем Державного департаменту США Мадлен Олбрайт. У засіданні також брав участь Лі Файнстайн, директор національної безпеки кампанії сенатора Г. Клінтон.

Основна увага на засіданні була приділена питанням, які особливо цікавлять ЦСЕК, як дії Росії в реґіоні, енергетична безпека та розгалуження бази ресурсів, розширення НАТО, іміґрація та програма „visa waiver", підтвердження визнання вірменського геноциду, як також і інші питання прав людини. Лі Файнстайн, говорячи від ім. сенатора Г. Клінтон, підтвердив довгочасну підтримку та співспонзорство резолюції про геноцид.

М. Олбрайт зауважила довгочасну підтримку Г. Клінтон країн реґіону і вказала на питання, які стоять перед Америкою та її союзниками. Визнаючи тісні зв'язки, які існують між демократіями у Східній та Центральній Европі, М. Олбрайт заявила про намір Г. Клінтон розширити програму „visa waiver", в якому Г. Клінтон заявила: „Наші друзі в Центральній та Східній Европі є першоклясними союзниками. Ми не можемо ставитися до американців, яких родини походять з тих країв, як до другорядних громадян".

„Ми цінимо підтримку сенатора Г. Клінтон у цих критично-важливих справах, – заявила Ніно Джапарідзе, представник Грузинської Асоціяції в США. – Ми продовжуватимемо нашу активну співпрацю над цими важливими політичними питаннями."

М. Олбрайт також наголосила, що сенатор Г. Клінтон продовжуватиме працювати над питаннями, які цікавлять коаліцію.

Про самотню жінку, яка любила красу

(До 10-ліття з дня смерти і 100-ліття з дня народження Людмили Морозової)

Закінчення. Початок в ч. 12

16 квітня 1951 року почався новий етап у житті Людмили Морозової – пароплав „Gen. R. M. Blatchford's" поніс її долю до берегів Нового Світу – світу людських прав і свободи. Спочатку Л. Морозова тимчасово примістилася у мешканні своєї приятельки Л. Погребінської на українському Давтавні у Ню-Йорку, а через два тижні оселилася у знайомих в містечку Іст Мідов, Ню-Джерзі. Кущі бузку, весняні квіти, вулиця, обсаджена кленами, щемно нагадували Л. Морозовій про залишений Київ. Тут вона найнялася як хатня робітниця.

І через рік вже змогла винайняти односпальневе мешкання на Джамейці в Ню-Йорку. Навіть придбала старе дешеве піяно, влаштовувала чудові вечори-гостини для друзів з читанням поезії й музикою. Поволі культурне і побутове життя входили в нормальний ритм.

„Накінець знову за 10 років відчинила свої праці й так плачу, мої рідні, як дивлюся на них. І не знаю, що краще: може, знову їх сховати. Бо це тут нікого не цікавить...". Однак, Л. Морозова тішилася, що жила все-таки в Ню-Йорку, де завжди могла „оглядати чудові виставки малярів з усього світу, чути найкращі концерти й ходити до церкви, щоб молитися...".

Протягом 22 років Л. Морозова викладала живопис і рисунок в американській мистецькій школі „Queensboro Society of Art". Праця в американській школі і членство в американських спілках мистців сприяли виходові мисткині поза коло української громади. На груповій виставці американських художників вона дістала відзнаку за свій „Автопортрет". На іншій виставці отримала дві медалі. Згодом її нагородили за портрет американського журналіста, про що написала „найпопулярніша американська газета".

Доля усміхнулася їй, і вона мала шанс посісти місце однієї з науспішніших мисткинь, якій пощастило вийти за межі українського культурного життя, що оберталося тоді навколо Літературно-мистецького клюбу в Ню-Йорку (належав Об'єднанню мистців -українців Америки, членом якого була Л. Морозова).

Однак, текст у тій „найпопулярнішій" газеті доводив її до розпачу, бо „скільки їм не товчи (американцям – Т. С.), а написали заголовок „Російська малярка прагне повернутися до довоєнного ритму". Тепер мої мене почнуть розпинати". І російськомовна газета „Новое русское слово" також назвала киянку Л. Морозову російською художницею.

Спростування Л. Морозової, що вона „є українським малярем, що до кінця свого життя розділить участь свого народу, особливо в нещасті, і ніколи не вибирала б собі кращої долі", – не переконали упереджену частину громади й деяких колеґ-мистців, які відчужилися від неї після згаданих публікацій. Завдяки надприродній силі і дивовижній витривалості Л. Морозова не переставала малювати й виставляти свої картини.

У тяжкі хвилини зневіри писала Наталії Полонській-Василенко: „Боже мій! Намагаюся ніколи не задумуватися, що сталося з нашим життям. Але я не нарікаю. Я дякую Господу Богу за кожну мить і кожну хвилину, за все. ... Але, мої рідні, невдивлячись на мою страшну енерґію в боротьбі, я зовсім, й чим далі, тим більше, відходжу від реального світу й реальних людей".

Реальність постійно переходила у спогади про минуле. „Життя тепер, як міраж, нереальне. Живу спогадами, і моє щастя, що навіть в холод я волію бути в своїй хаті одна... Тут мені здається, є коло мене всі мої близькі і рідні. Іноді дуже близько відчуваю свою маму коло себе. Тут я можу малювати, молитися, думати...". Або: „Весь час у сні бачу Київ і рідних, уже майже всіх неживих. Живу не дійсністю. Ніщо тут мене не вдовольняє. Постійно думкою і душею літаю до Києва".

Людмила Морозова. „Різдво з мого вікна". 1961 рік.

Л. Морозова любила свою педагогічну працю, та цього заробітку не вистачало для прожиття. Довелося влаштуватися на цілоденну виснажливу службу в „American Express Company". „Пишу портрети в американському темпі за один раз. Написала декілька шкіців із Ню-Йорку, але на серйозну працю не маю надії – швабра, уроки все забирають... Може, було б краще залишити мистецтво й фізичною працею добувати гроші й тим більше допомогти своїм друзям".

Вона опікувалася Н. Полонською-Василенко, А. Грабовецьким й іншими знайомими киянами, що доживали свій вік у старечих будинках Німеччини. Через відомого піяніста Святослава Ріхтера передавала допомогу приятелькам ще з гімназії, які після заслання повернулися до Києва. Понад 10 років листувалася і надсилала дарунки сліпому Раєві Рєпінові, внукові Іллі Рєпіна, що лишився самотнім і був прикутий до шпитального ліжка в Реґенсбурзі.

І те, що художниця у таких нелегких умовах знаходила ще сили для творчости, було справжньою офірою. 8-22 січня 1956 року в Українському літературно-мистецькому клюбі, що розмістився тоді на другому поверсі будинку на розі Дев'ятої вулиці і 2-ої Авеню на Мангетені, відбулася перша виставка творів Л. Морозової, спільно із скульптором Сергієм Литвиненком. Її творчість репрезентувало 122 картини.

Художник і мистецький критик Любомир Кузьма вважав цю виставку Л. Морозової ретроспективною, оскільки серед виставлених робіт були картини, привезені нею ще з України та Німеччини. Він підкреслював у творах мисткині відсутність модного тоді в Америці манеризму й умовности. На його думку, Л. Морозова „надто живуча й пов'язана з землею". Художниця була вірна традиціям київської школи Федора Кричевського. У той період американським абстракціонізм диктував моду в мистецькому світі. Донедавна популярний імпресіонізм виглядав уже старомодно і прісно. Л. Морозова могла, звичайно, здивувати публіку штучним експерементаторством, та свій шлях вбачала у тому, щоб обстоювати художній смак і культуру свого покоління. Адже у ті далекі студентські роки імпресіоністична манера письма Ф. Кричевського якраз і була новим подихом вітру в старій школі академізму.

Клавдія Дзундза, куратор виставки Л. Морозової в ґалерії „World Wide Art Gallery" на 57-ій вулиці у Ню-Йорку у березні 1994 року, свідчить: „Поставивши Л. Морозову на її історичне місце, я усвідомила силу її робіт. Це був не той вихолощений імпресіонізм, що ми часто бачимо сьогодні, це був саме імпресіонізм. Він повний енерґії і переконливости – він стосується кольору, світла, живописної атмосфери, і є особливо ідеєю того, як ми бачимо речі. Це є експериментальне сприйняття в тому ж дусі, що було у намірах фундаторів імпресіонізму. Оскільки Л. Морозова була частиною цього експерименту, її стиль залишився свіжим і сильним: він охоплює суть справжніх цінностей імпресіонізму".

Головна тема картин Л. Морозової – краса. Не раз вона підкреслювала, що малює лише під великим наплвом почуттів. Олійна техніка картин художниці відзначається легкістю і майже акварельною прозорістю. Сонячним світлом, соковитою барвистістю, графічною легкістю рисунка, тихою здумою і мрійливим настроєм дихають усі її картини. Слушно оцінює мистецький доробок художниці архітектор Євген Блакитний: „Творчість Л. Морозової характеризує любов до людини й природи, ствердження радости та повнокровности життя".

Журналіст Іван Кедрин Рудницький арґументовано вважав, що після передчасної смерти Миколи Кричевського саме Л. Морозова була найкращим репрезентантом імпресіонізму.

Її творча наснага і працелюбство були гідні подиву. Щороку готувала по одній-дві виставки, здобуваючи все більше прихильників свого малярства у США, Канаді та Европі.

У 1962 році мисткиня придбала у Гантері, штат Ню-Йорк, будинок з одним акром землі і шматком справжнього лісу, де мріяла поставити каплицю. Краса цього гірського селища, в якому вже замешкало понад 60 українських родин, заполонила її „тишею і неземним подихом інших світів". Після гамірного Ню-Йорку в Гантері для неї був справжній рай. „Чудова природа. Ввечері, коли приїжджаю, по дорозі до своєї хатки зустрічаю довкола оленів, що спускаються з гір до річки. Ранком тиша, і співають пташки. Зайчики живуть у мене, гадюки, кроти, борсуки і навіть дикобраз, що кожного дня приходить доїдати шкіряну скриню в сараї. Тепер живу мрією звільнитися на тиждень і помалювати краєвиди осінні. Добре, що я весь час живу надією і стараюся не падати духом".

Своє обійстя у Гантері Л. Морозова жартома називала „моя маленька Полтава". Біля 300 полотен з живим подихом Гантеру і красою божественною Еллади, кольоровими пахощами виплеканих нею квітів, яблук і калини містила її невеличка хата. До будинку вела вузька стежка, висаджена різнобарвними квітами і кущами. При вході до стежки стояв старенький, 1949 року „Шевролей", з яким до кінця своїх днів не розлучалася ця красива, з величавою поставою жінка.

У 1964 році Л. Морозова влаштувала велику виставку своїх картин. Продавши біля 150 образів, здійснила вимріяну з дитинства подорож у Грецію – країну сонця і „неземної краси". І хоча грошей було обмаль, довелося їхати вантажним пароплавом, жити в дешевих готелях, харчуватися переважно оливками, та була щаслива і не могла повірити, що її перебування в Греції – „реальність, а не мрія". Греція вразила її дивовижною красою мозаїк і фресок у церквах візантійської культури.

Відтак, захоплена природою і культурою Греції, Л. Морозова жила там зиму і весну 1965-1966, 1976-1977, 1984-1985, 1987-1988 років. Навіть мріяла поселитися на острові Санторіні, де було багато церков і монастирів. „Живу ще цілком Елладою. Мій місяць на острові Санторіні був надзвичайним, хоч погода у не була така добра. Але там я мала надзвичайні Служби Божі в останній Страсний тиждень. Особливо зустріла Пасху... Санторіні мені нагадало наш незабутній дорогий Київ. Весь острів засіяний церквами... Вважаю свою подорож до Греції чудом, і дякую Господові Богові за дарований мені цей дар... Це назавжди залишить мені силу моральну і віру...".

Ці слова писалися у період розпаду СРСР, та свій любий Київ, де „обійняла б кожний камінець", Л. Морозова не наважувалася відвідати. Боялася відстрашити образ минулого, яким жила. Зрештою, родинне гніздо, з якого, наче сполохана й зігнана пташка, відлетіла на чужину, зруйнували – повертатися було нікуди. Переїхати на острів Санторіні, що так нагадував Київ з його церквами, не судилося. І свою життєву дорогу Л. Морозова завершила у Гантері 1 березня 1997 року. Все ж духом мріяла повернутися додому.

Заповіла свій прах поховати на Байковому цвинтарі біля рідних і друзів. Та на цьому завершальному закруті відбулася ще одна гра її долі, і цвинтар у Берківцях біля Києва став місцем останнього спочинку. І знову – самотність...

Тамара Скрипка

Пом'янули загиблих у Бабиному Яру

КИЇВ. – 21 лютого, в день 66-ої річниці трагічної загибелі у Києві українських націоналістів, біля пропам'ятного хреста у Бабиному Яру відбулось поминальне віче. Відкриваючи його, голова Центрального проводу Об'єднання українських націоналістів (державників) Павло Дорожинський нагадав, що вже минуло 16 років з часу встановлення тут цього хреста. З того часу щороку сюди приходять українські патріоти.

У Бабиному Яру покояться останки понад 600 членів ОУН, розстріляних ґестапо. Цього року разом з учасниками віча була племінниця розстріляного тут Івана Кошика – Людмила.

Вже традиційно в поминальному вічі активну участь брала учнівська молодь. Вірші Олени Теліги читали студентка Олена Воронова, гімназистки Інна Камінська й Дарина Заставська. В художньо-поетичній частині брали участь і старші виконавці – журналістка, учасниця хору „Гомін" Олена Чайка деклямувала поезії Олени Теліги і фраґменти спогадів про неї. Присутніх зачарував спів актора і журналіста Кирила Булкіна. У його виконанні пролунали поезії О. Теліги і Василя Стуса.

Активну участь у мистецькій частині взяли ліцеїсти Київського військового ліцею ім. Івана Богуна Тимофій Нечипорук, Андрій Мартушканов, Артур Красюн, Назар Слюсарчук, Олексій Вертипорох. У їх виконанні пролунав уривок з вистави „Вони пішли у безсмертя", присвяченої Героям Крут, а також вірші О. Теліги і Олеся Бабія.

Прес-служба ОУН(д)

ФІЛАТЕЛІЯ

Закінчився конкурс „Найкраща поштова марка України 2007 року“

КИЇВ. – Видавництво „Марка України“ вроподовж першого кварталу 2008 року провело конкурс на визначення найкращої поштової марки 2007 року („Свобода“, ч. 2). Переможцями конкурсу мали стати особи, які першими надіслали свої пропозиції щодо марок, котрі отримали найвищу оцінку.

Найкращими марками 2007 року визнані: перше місце – марковий аркуш з 12 марок серії „Традиційні весільні головні убори“ (оформлення Василя Василенка, Світлани Бондар); друге місце – бльок „Тарас Шевченко“ (художник Володимир Таран); третє місце – бльок „Собаки“ (художник Тетяна Лазуренко).

Відповідно до пропозицій більшости та враховуючи умови конкурсу щодо дат штемпелів на листах, визначено переможців. Це Андрій Жук (Львів); В. Залущинська (с. Лопушне, Кременецький район, Тернопільська обл.); Ірина Ковальська (Київ).

Л. Хм.

Перше місце – марковий аркуш з 12 марок серії „Традиційні весільні головні убори“.

Володимир Павук – носій української культури в Сибіру

Володимир Павук і директор інституту Ірина Ключковська.

ЛЬВІВ. – 1 лютого Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діяспорою (МІОК) відвідав громадський діяч з Новосибірська, Росія, Володимир Павук, який народився і виріс на Львівщині, але 38 років жив у Сибіру, працюючи геологом. Тепер українці утворили Національно-культурну автономію українців Новосибірська, у якій бере участь В. Павук.

Свою розповідь про автономію він ілюстрував фотографіями з різних святкових акцій. До здобутків української громади належить створення телевізійного молодіжного каналу Сибіру „МКС“, який щоденно виходить в етер й інформує українською мовою про життя діяспори. На згадку про перебування В. Павука в МІОК йому подарували вишиваний рушник для краян у Новосибірську.

МІОК

В конкурсі ім. Петра Яцика перемогла студентка Острозької академії

ОСТРОГ, Рівненська обл. – Студентка Національного університету „Острозька академія“ Вікторія Назарук перемогла у Всеукраїнському конкурсі знавців рідної мови ім. Петра Яцика. Вона є студенткою з української філології, брала участь у конкурсі упродовж восьми років.

„Своєю перемогою я завдячую моєму викладачеві, проф. Іванові Хом'якові“, – сказала В. Назарук. Нагородження переможців конкурсу відбудеться 15 травня.

Вікторія Скуба

Відновлення...

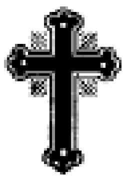
(Закінчення зі стор. 3)

карпатських русинів. Частина його сьогоднішніх провідників користується ситуацією довкола Косова і апелює до Москви про підтримку щодо відокремлення Закарпаття від України і створення Карпатської русинської держави. Кажуть, що ці процеси в Закарпатті інспірував у якійсь мірі і Михайло Ґорбачов, який нібито у секретних переговорах разом із канцлером Німеччини Гельмутом Колем обговорювали можливості збереження СРСР і перерозподілу України, де Закарпаття нібито плянувалося передати Угорщині. Спочатку про такі переговори писали московські комуністи, потім це підтвердив дуже близький до М. Ґорбачова його помічник Анатолій Черняєв у книзі „1991 рік“. Про це також писав чеський історик Йозеф Соукуп, який у 1960-ті роки еміґрував до Західньої Німеччини, де жив і працював до останнього часу. Він згадує про ролю М. Ґорбачова і Г. Коля у можливому перерозподілі кордонів у Центральній Европі та на Балканах (Косово) в книгах „Кво вадіс, Ґорбі?“ і „Візантія, Слов'яни та Европа“. А нинішній віце-спікер Державної Думи Росії Володимир Жириновський у своїй книзі „Останній кидок на південь“ (2007 рік) так і пише, що Україна буде з часом поділена між Росією і Заходом, а Закарпаття відійде до Угорщини.

Звичайно, тут багато наносного, але всім відомі й сьогодні ностальгічні настрої певних політичних сил у Будапешті, як лівих так і правих, щодо Закарпаття. Недарма один з угорських соціялістичних прем'єрів так і казав не так давно, що де не поклади більярдну кулю в рельєфі Карпатської котловини, вона завжди котиться до Будапешту. Не дивно, що пам'ятник на Верецькому перевалі готувалися відкрити ще у 1996 році, 15 серпня.

Місцеві закарпатські політики і журналісти стверджують, що вирішальна роля у визнанні Закарпатською обласною радою нації „русини“ і ухвалі обласної адміністрації відбудувати на Верецькому перевалі „Березький прикордонний стовп“ належить керівникові Секретаріяту Президента України Вікторові Балозі. На думку експерта Київського інституту міжнаціональної конфліктології Алевтини Семьонової, „саме В. Балога контролює закарпатських так званих русинів, які вже відіграли свою ролю, проголосивши незалежність „Підкарпатської Русі“. Тепер черга дійшла до угорців. Для підсилення конфліктности ідея знака на Верецькому перевалі була вкинута у націоналістичне середовище“, – наголошує експерт.

Тут виникає лише питання, якщо у ролі В. Балоги в даних подіях є якась доля правди, в які ж ігри насправді грає нинішній керівник Секретаріяту Президента України? І кому насправді так уже необхідно відновити „Березький прикордонний стовп“ на Верецькому перевалі?

Ділимося пресумною вісткою, що в неділю, 16 березня 2008 р., після короткої та важкої недуги, на 82-му році життя відійшов у вічність

СВ. П.

ЯРЕМА ЛЕВ БАЧИНСЬКИЙ

нар. 26 грудня 1926 р. в селі Черче (нині Рогатинського району, Івано-Франківської области)

Святу Літургію та Парастас було відправлено у вівторок, 18 березня в храмі УГКЦ св. Миколая Чудотворця на Аскольдовій могилі у Києві. Поховання відбулось на Личаківському цвинтарі (поле №76) в середу, 19 березня 2008 р. Покійного Ярему Лева поховано разом з його дружиною Варварою (з роду Цьолко) Бачинською.

Сумуємо:

син – ЯРЕМА АНДРІЙ з дружиною ІННОЮ, донькою СОФІЄЮ та синами ІВАНОМ та МИХАЙЛОМ
сестри – ЛІДА ТИЦЬКА з чоловіком РОМАНОМ і дітьми та
– МАРТА ГРИГОРІЇВ з дітьми
брат – МИРОН з дружиною СЛАВОЮ та дітьми
родини – БАЧИНСЬКИХ, ФЕРЕНЦЕВИЧІВ, ЦЬОЛКІВ, ВИННИЦЬКИХ, ВОЛИЦЬКИХ, ПРОСЕЦЬКИХ, ГОЛИКІВ, ЩЕРБАКОВИХ, РОМАНЮКІВ, КОРОЛЮКІВ
ближчі й дальші родичі в Америці, Канаді та Україні.

Вічна Йому Пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на будівництво Патріярхального собору УГКЦ у Києві , висилаючи до: Eparchy of Stamford, 14 Peveril Rd., Stamford, CT 06902 або на потреби Національного університету „Києво-Могилянська Академія" Kyiv Mohyla Foundation of America P. O. Box 46009, Chicago, IL www.kmfoundation.com

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

Спомин про Бориса Николина

Я познайомився з Борисом Николином в Надвірній за кілька років до війни, себто в 1936-1938 роках, ще за польської окупації. Він був на кілька літ старший за мене. Закінчив українську гімназію в Станіславові (тепер Івано-Франківськ) і працював у Битькові, коло Надвірної, де добував нафту. Б. Николин, як українець, мав часті конфлікти з малоосвіченими співпрацівниками-поляками, котрі часто своїми образливими заввагами провокували його до гострого реагування. На тому тлі він мав часті бійки з ними, а в наслідках – судові розправи.

При нагоді такої розправи Б. Николин зайшов до мене в Надвірній і сказав, що він також лещетар, і було б добре, щоб ми разом їздили в гори. З того часу почалися наші спільні виправи. Ми мали „базу" в селі Кричка, де батько Б. Николина був священиком.

Одну з таких мандрівок хочу описати. Це вже було під час війни, за німецької окупації. Наші лещета чекали на нас в селі Кричка в Ґорґанах. На горі ми пам'ятали сховище для мандрівників. Вирішили до нього дістатися. Всюди був глибокий сніг. Надвечір приходимо на місце, а де ж сховище? Нема! З-під снігу стирчать тільки рештки стін! Хтось спалив будиночок, який був для нас колись базою. Надворі мороз. Шатра не маємо, є тільки не дуже теплі покривала. Наші черевики зовсім промокли.

Треба палити ватру, але як це зробити на глибокому снігу? У снігу знаходимо залізний „блят" з кухні, на якому ми колись варили собі страву. Кладемо його на утоптаний сніг, збираємо хмиз, недопалені рештки будинку. Запалюємо ватру. Горить! Нам стало відрадніше. Добре, що немає завірюхи. Про спання нема й мови, треба пильнувати ватри, але ми якось куняємо.

Просиділи ми так коло ватри довгу зимову ніч. Ранком пакуємо наші наплечники, з'їжджаємо тією самою дорогою, що вчора підходили. Вже без пригод дістаємось до Крички.

Опісля ми разом з іншими були на лещетарському таборі в Косові, що його організував відділ молоді Українського центрального комітету у Львові, звідки ми робили екскурсії по селах Гуцульщини. Були у Бабині, Яворові, а в Річці нас навіть запросили на гуцульське весілля. Опісля нас розділили воєнні події. Я опинився на заході, а Б. Николин залишився в Україні.

Роман Гавриляк,
Ню-Йорк

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУНІ

СВ. П.

ОЛЕНКИ МАТЛА-КАЗАНІВСЬКОЇ

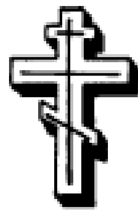
будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

- у церкві св. Тройці, МД 11 травня 2008 р.;
- у церкві св. Юра у Львові;
- у церкві св. Миколая в с. Нивиці, Україна.

Прошу ласкаво згадати Покійну у своїх молитвах.

Муж БОГДАН КАЗАНІВСЬКИЙ з родиною.

Ділимося сумною вісткою, що 5 березня 2008 р. відійшов у вічність на 87-му році життя мій дорогий МУЖ

СВ. П.

СЕРГІЙ КОВАЛЬЧУК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 10 березня в українській православній церкві св. Покрови. Похований на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійний довгі роки був дириґентом в Українській православній церкві свв. Петра і Павла у Вілмінґтоні, Дел. і також мав групу бандуристів (Бурлаки), що розважали публіку і насолоджувалися українською піснею.

Залишилися в глибокому смутку:

дружина ОЛЯ та її діти:
сини ТАРАС КОВАЛЬЧУК
ПЕТРО з дружиною ДОН
внуки САБРІНА, НИКОЛ і КЕЛІ
правнучка КАЯ

Вічна Йому Пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

УНС

5% на 5 РОКІВ

IRA’S

TRADITIONAL
ROTH
SEP

За додатковими інформаціями задзвоніть на число
800-253-9862

UNA, INC.
P.O. BOX 280
PARSIPPANY NJ
07054
800-253-9862
UNAMEMBER.COM

ОКСАНА СТАНЬКО
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA STANKO
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: stanko@unamember.com

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Apon Video, P.O. Box 3082,
Long Island City, NY 11103
Tel./Fax: (718) 721-5599

NEW APON VIDEO
7826 Улюблені пісні років 1950-1960
DVD $25.00 VHS $20.00 shipping $5.00 each

2-га серія. Роксоляна – дружина Каліфа
Apon 7817 DVD $25.00 VHS $20 + shipping $5.00
7818 DVD+VHS Video 8 + shipping $5.00
7819 DVD+VHS Video 9 + shipping $5.00

1-ша серія: Роксоляна невільниця
7811-7816 DVD+VHS (6) Video

Великодні гаілки – із Галичини
Apon 7805 VHS $20.00+$5.00

16 Річниця Незалежности України:
Apon 2016 DVD+VHS $25.00/20

LvivArt.com

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м’якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

• ПРАЦЯ •

Жінка з України шукає працю по догляду за старшою особою або у домашньому господарстві.
Тел.: (908) 630-9839

• РІЗНЕ •

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба,
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

KANTOR
LONG - DISTANCE - PHONE - SERVICES

Перша українська телефонна компанія в Північній Америці

- Низькі ціни
- Висока якість
- Жодних лімітів
- Жодних попередніх, додаткових чи прихованих оплат

Телефонуйте до нас:
з Чікаго: 773-751-2318
з Філадельфії: 215-689-8076
з інших місцевостей 1-877-848-6376

www.kantor.ca

Не гайте часу – звертайтесь до нас і починайте заощаджувати сьогодні!